

METAI II.

NOVEMBER-LAPKRITIS

No. 11.

MOTERŪ BALSAS

(THE WOMEN'S VOICE)

Architektura.

SKAITYKIT IR PLATINKIT L.M.P.S.
IŠLEISTAS KNYGAS!

Moteris Turėtų Užsiimti Savais Reikalais

Parašė Edward J. Ward. Iš anglų kalbos
vertė Amerikos Lietuvaite

Knygelė nurodo moterų pareigą dalyvauti
politikoje. Ji tinka per prakalbas arba
šiai parengimuose duoti prie įžangos.

Kaina 3 centai.

Moteris ir Jos Ekonominis Padėjimas

Parašė Klara Zetkin. Puslapių turi 61.

Kaina su prisiuntimu 20c.

KUDIKIŲ PRIEŽIURA

Parašė Mrs. Max West. Iš anglų kalbos
vertė Ona Vidikienė.

Kaina popierin. viršeliais 40c; apdaryta 60c.
Dabar kainuoja 25c; apdaryta 35c.

Šeimyna Seniau, Dabar it Ateityj

PARAŠĖ V. KAPSUKAS.

ISTORIŠKAS APRAŠYMAS
ŠEIMYNOS IŠSIVYSTYMO.

Kaina 15c.

MOTERŲ BALSAS

PIRMAS LIETUVIŲ DARBININKIŲ MĖNESINIS ŽURNALAS.

Lietuvių Moterų Progresyvio Susivienijimo Organas.

The Women's Voice—Lithuanian Monthly Journal. Published by the Lithuanian Women's Progressive Alliance of America. Editor Miss. J. Benes. Manager Miss. K. A. Baltrunas. Subscription: \$1.00 a year; six months 55c; single copy 10c. Address: Moterų Balsas, 535 N. Marshall St., Philadelphia, Pa.

Entered as second-class matter October 5, 1916 at the Post Office at Phila., Pa. under the Act of March 3, 1879

Metai II.

Lapkritis-November, 1918.

N II

L. M. P. S. A. II SUVAŽIAVIMO ĮSPUDŽIAI

Laukiamasai L. M. P. S. A. II Suvažiavimas įvyko spalio 4, 5 ir 6 dd. Delegačių iš įvairių kuopų susirinko apie 34. Pradžioje suvažiavimo įvyko tulas nesmagumas, kuris sutrukdė posėdžių atidarymą. Pasirodė, kad buvo žmonių, kuriems rūpėjo išardyt suvažiavimą ir užkenkt Susivienijimui. Jų tarpe svarbiausią rolę lošė tulas lietuvis Pilėnas. Vienok suvažiavimo komisijai nuvykus pas miesto viršininkus, pavyko dalykas sutvarkyt ir suvažiavimas galėjo varyt savo darbą pirmyn. Darbas, kuris nors buvo bandoma trukdyt, vienok pavyko suvažiavimui atlikt kuopuikiausiai. Nežiurint tulų nepatogumų ir trukdymų, pervesta daug naudingų, kaip Susivienijimui, taip ir visai darbininkų klesai, nutarimų.

Reikia pažymėt, kad delegatės atsižymėjo pilnu dalykų supratimu ir užsiinterešavimu svarstomais klausimais.

Tvarka visuose suvažiavimo posėdžiuose buvo pavyzdinga, išėmus porą techniškių klaidų, kurios gali atsitikt ir geriausiai išsilavinusiems veikėjams. Viena tų

klaidų buvo ta, kad nenutarus, ar reikalingi L. M. P. S. ženkleliai, tapo išrinkta komisija tų ženklelių išvaizdos nupiešimui. Antra,—kad palei priimto dienotvarkio, nepriėjus da prie to klausimo, buvo svarstoma "M. B." taktikos klausimas, kada tuo pačiu laiku, redaktorei nėsant posėdyj, jos raportas likosi atidėtas ant toliau.

Šita klaida galbut įvyko delei keletos delegačių išrokavimo, kad geriau yra daryt redaktorei užmetimus, kada jos nėra ir ji negali pasiaiškinti, negu jai esant posėdyj. Kitos gi delegatės šitos politikos nepermatydamos, nesipriešino svarstymui to dalyko.

Negalime tvirtinti, kad tikrai taip buvo, bent taip iš visako atrodė. Jei ištikrųjų taip buvo, tai tų keletos delegačių, kurios geidė pasmerkt "Mot. Balso" redaktorę delei "M. B." pakraipos ar taktikos, planai visai nenusisekė, nes didelė didžiūma delegačių aiškiai parodė savo užuojautą ir pritarimą "M. B." pakraipai savo tariais ir rezoliucijomis.

Nors "Laisvės" bendradarbis S. "Laisvės" N 84 pastebi, buk "Moterų Balso" re-

daktorė gavus "pipirų" progresiščių suvažiavime, bet ištikrųjų tie "pipirai" buvo tik labai mažos dalelės, arba, geriau sakant, dviejų ar trijų delegačių bepamatinis užsiuolimas. Kada "Mot. Balso" redaktorė paprašė, kad delegatės išsireikštų, kas yra bloga "Mot. Balso" taktikoj ar pakraipoj, tai drgė Hermanienė pasakė, kad "M. B." esąs pašvęstas vien LSS. reikalams, o L. M. P. S. reikalais nesirupinąs. Tada "M. B." redaktorė paprašė, kad drgė Hermanienė prirodytų, kokiuose numeriuose ir kas yra tilpę LSS. reikaluose, pastebėdama, kad tik vienas straiptsnis LSS. namo klausimu yra per visą metų tilpęs ir pora sykių apžvalgoj buvo LSS. suminėta. Drgė Hermanienė atsakė, kad ji keletą "M. B." numerių negavusi ir dabar negalinti atsiminti kur kas tilpo, bet žinanti, kad taip yra. "M. B." red. pastebėjo, kad toks, jokiais faktais neparemtas pasakymas, yra tik užsiuolimas. Drgė Hermanienė į tai nieko negalėjo atsakyt ir užtylėjo. Paskui kalbėjo da dvi delegatės del "Naujienuų" kritikos, bet ir jos negalėjo prirodyt, kad kritika yra nereikalinga.—Tai ir visi "pipirai".

Išnešta rezoliucija L. M. P. S. A. taktikos ir pakraipos klausimu aiškiai parodo, kad L. M. P. S. ėjo ir eis sykiu su Lietuvių Socialistų Sąjunga ir visu revoliuciniu proletariatu. Prieš šitą rezoliuciją balsavo tik viena delegatė visame suvažiavime, atsižymėjusi savo konservatyvumu. Delei skirtingų komisijos pažiurų kas del Liet. Darb. Tarybos, buvo parašyta dvi rezoliucijos. Viena jų telpa žemiau, o antra, kuri buvo ne taip aiški ir švelnesnėj formoj parašyta, likosi suvažiavimo didžiumos balsų atmesta. Pirmoji rezoliucija, kuri telpa žemiau, gavo 20 balsų, antroji tik 5. Mažuma reikalavo, kad ir antroji rezoliucija būtų sykiu talpinama organe ir siunčiama L. M. P. S. A. referendumui, bet ir tas likosi tuo pačiu balsų skaitlium atmesta. Tiktai viena delegatė bandė gint A. L. D. T. ir nurodė, kad nereikia jokios rezoliucijos, bet niekas į tai nekreipė atydzios.

Toliau, išnešta užuojautos rezoliucija E. Debsui ir visiems kitiems nukentėjusiems del darbininkų labo, draugams. Mooney klausimu rezoliuciją komisija nespėjo pagamint ir suvažiavimas pavedė komisijai atlikt tą vėliau ir patalpint laikraščiuose.

Iš svarbesnių nutarimų reikia pažymėt, kad suvažiavimas nutarė "Moterų Balsa" leist 2 sykiu į mėnesį. Tai yra didelis žingsnis pirmyn.

Smagu taip-pat pastebėti ir reikia pasidžiaugt, kad visi klausimai buvo svarstomi rimtai, mandagiai, be jokių ypatiskumų,—tai, ištikrųjų, pagirtina, ir tuomi mūsų progresistės gali pasidžiaugti. Abelnai, tarpe delegačių buvo didelis mandagumas, širdingumas ir draugiškumas. Tas padarė labai malonų įspudį į kiekvieną atsilankiusį į L. M. P. S. II Suvažiavimą.

Suvažiavimas tęsėsi 3 dienas ir užsibaigė vėlai vakare. Pabaigoj suvažiavimo, tulos delegatės pasakė po trumpą prakalbėlę, išreikšdamos pasitenkinimą ir džiaugsmą suvažiavimo nuveiktais darbais ir ragindamos visas drauges prie kuouoliausio veikimo moterų ir visos darbininkų klesos labui.

Delegatės išsiskirstė pilnai patenkintos suvažiavimų (išskiriant gal keletą, priešais kurių norą tuli tarimai perėjo) ir pilnos energijos bei pasiryžimo veikt kuodaugiausia proletariato naudai.

L. M. P. S. A. II Suvažiavimas aiškiai parodė, kad L. M. P. S. A. narės nėra tamsi, nesusipratusi darbininkų masa, kaip "Naujienos" stengiasi visuomenei įkalbėt, bet priešingai: jos yra klesiniai susipratusios darbininkės, protaujančios ir žengiančios tiesiu revoliuciniu proletariato keliu.

Šituo apsiereiškimu mes galime nuoširdžiai pasidžiaugt. Šitas faktas parodomums, kad L. M. P. Susivienijimą laukia puiki ateitis, kad L. M. P. S. suloš begalo svarbią rolę darbininkų kovoj už išsiliuosavimą iš vergijos pančių.

L. M. P. S. A. II Suvažiavimas parodė, kad lietuvės moters pabunda iš letargo miego, kad jos, kaip darbininkės, pradeda pa-

žint savo klesos reikalus, pradeda jais rūpintis, ir pajiegia jau atskirt pelus nuo grupių, nesiduodamos suvedžiot neva darbininkiškiems veidmainingiems vadovams.

L. M. P. S. A. II Suvažiavimo rezoliucija linkui Amerikos Lietuvių Darb. Tarybos.

Kadangi visuose lietuvių darbininkų progresyvių organizacijų centruose ir net didžiojoje atskirų kuopų apsiereškė didžiausias nepasitenkinimas Amerikos Lietuvių Darbininkų Tarybos oportunistiniais obalsiais (Lietuvos klausimu, dabartinio pasau-

linio krizio klausimu ir daugeliu kitų), kurie tik klaidina darbininkus ir sėja nesusi-pratimą jų tarpe, o ne vienija juos. Ir kadangi darbininkų (o drauge ir moterų darbininkų) išsiliuosavimas yra tik jų bendroje kovoje prieš visokius išnaudotojus, svetimus ir savuosius, todėl darbininkams reikalingos tik tokios organizacijos, kurios pripažįsta klesų kovą netik teorijoje, bet ir praktikoje, ko visai nėra A. L. D. Taryboje.—Todel L. M. P. S. II Suvažiavimas pageidauja, kad mūsų kuopos bei narės minimos Tarybos neremtų.

Lietuvių Moterų Progresyvio Susivienijimo Antrojo Suvažiavimo Delegatės.

- I-ma eilė.** Nuo kairės į dešinę: A. Buziūtė, P. Raibužiūtė, K. Petrikienė, Z. Puišūtė, J. Benes-Sukienė, A. Zy-montienė (Žemaitė), Ks. Baltrunytė-Karosienė, B. Bočkūtė, E. H. Žilinskiūtė, K. Yasinskiūtė.
- II eilė.** Nuo kairės į dešinę: A. Mikulienė, B. Leonaitė, F. Valdžiulienė, A. Baltrunienė, St. Grininė, M. Raulinaičiūtė, E. Stankevičienė, H. Žukienė, V. Čerkesiūtė, J. Mikalavičiūtė.
- III eilė.** Nuo kairės į dešinę: F. Sirutienė, M. J. Ramanauskienė, O. Dubosienė, U. Bagdonienė, O. Paulio-nienė, A. Rakauskytė, A. P. Sukienė, E. N. Ješkevičiūtė, M. Griciunienė, M. Dundulienė.

Kaip Mes Turime Žiūrėti į Moterų Balsavimo Teises

Dabar beveik visam kapitalistiškam pasaulyj kalbama apie suteikimą moterims balsavimo teisių. Bet ypatingai ta kova už lygias teises moterims, vedama Jungtinėse Valstijose—toj milžiniškoj industrijos šalyj, kur kapitalizmas yra pasiekęs augščiausio vystymosi laipsnio, kur nė vienas kampelis žemės nėra liuosas nuo imperialistiškos buržuazijos geležinio čebato.

Turbūt nė vienoj šalyj tas klausimas—moterų balsavimo teisių reikalavimas,—da nėra taip opus, kaip čia, Jungt. Valst.: tai vienoj, tai kitoj valstijoj balsavimai, įnešimai kongrese, tai senate ir tt.

Paskutiniu laiku Jungt. Valst. senatas svarstė įstatymo prieda priė Jungt. V. konstitucijos. Žinomas dalykas, mes geresnio ko ir neturėti negalėjome: senatas tą priedą, teikiant moterims balsavimo teises, atmetė. Kaip ir tiems reakcionieriams, kapitalo magnatams, tas progreso žingsnis pasirodė per baisus jų viešpatavimui.

Ir kaip tik prieš šio referendumai, įnešimai, reikalaujant moterims balsavimo teisių, ir kada kada už tas teises kampanija, tai mes turime įvairių įvairiausių argumentų už, taip ir prieš moterų balsavimo teises. Sykiu su tuo vedama smarkiausia agitacija, kaip iš vienos, taip ir iš kitos pusės.

Konservatiškieji gaivalai, kad patvirtinus savo "argumentus", griebiasi pagalbon istorijos ir mokslo, ir jų pagalba stengiasi darodyt, kad moteris netiktai kunišku sudėjimu, bet ir dvasiškai esančios silpnesnės ir žemiau stovinčios už vyrus. To da negana. Jie mieruoja ir sveria moteries smagenis ir randa, kad jos esančios mažesnės ir lengvesnės. Da kiti argumentuoja, kad moters esančios veidmainingos: greitai įsimyli, apgauna savo vyrus ir net papildo kriminališkus prasižengimus. Vadinas, išrinktos jos į įvairias valdiškas vietas, del meilės darys įvairias suktybes, todėl joms vieta prie pečiaus ir lopšio. Žodžių sakant,

prieš moterį tampa pavartota tokia argumentacija, kokią tik gali konservatiško buržujo kvailos smagenys išgalvoti.

Bet ir iš antros pusės negiriami argumentai vartojami, apgynimui balsavimo teisių moterims. Buržuaziškos ponios ir poniutės su baltom pirštinaitėm ant rankų ir su geltona juosta įstrižai krutinės, važinėdamos automobiliuose ir raitos ant arklių, taip-pat šaukiasi į pagalbą istoriją, mokslą ir visa tą, kas tik papuola joms po ranka. Jos taipgi stengiasi pastatyti ir darodyti tuos pačius buržuazinius nusidėvėjusius argumentus: vyrai esą kvailesni ir ne taip išsivystę, kaip moters, vyrai apgavikai, išnaudotojai, skriaudikai, veidmainiai. Kitos da sako: kad ir jų smagenys didesnės, bet užtai pas moterį proto daugiau esą. Ir moters galinčios su užsitikėjimu mylėti—karštai mylėti ir niekad jos nėsančios tokios pinigų vergės, koki esą vyrai, ir tt.

Tai taip kalba buržuaziški ideologai, dekadantai, mokslininkai; nuo jų neatsilieka ir jų klesos moters. Jie visas nelaimes ir vargus mato tiktai pas vyrus bei moteris, bet jokio supratimo neturi apie materialistinį istorijos supratimą.

Vieni jų—konservatiškos buržuazijos ideologai—mano, kad jie neduodami moterims balsavimo teisių pailgins šio kapitalistinio surėdymo dienas, arba visai išgelbės nuo mirties, kuri grėsia iš revoliucinio proletariato pusės.

Antri jų—buržuazinės moters,—mano, kad įgijusios tas teises, jos išgelbės griuvantį kapitalizmą, ir prašalinsios tuos vargus, ir visas nelaimes, kurias įvyksta tiktai delto, kad moters neturi tų teisių, kuriomis vyrai naudojasi. Žinomas dalykas, kad tokias mintis mes kitaip negalime pavadinti, kaip tiktai utopija.

Bet šitie buržuaziniai burbulai turi ir savo reikšmę, tai yra tą, kad išgavimui moterims balsavimo teisių tapo įtraukta plati visuomenė, o ypatingai darbininkų kles.

Žinomas dalykas, socialistiškos organizacijos tą kovą veda jau seniai, ir tokiu budu jos užvis daugiau yra užinteresuotos moterų balsavimo teisėmis.

DARBININKŲ KLESOS MOTERS IR BALSAVIMO TEISĖS.

Ikišiol mes kalbėjome apie buržuaziskus vyrus ir moteris ir jų argumentus už ir prieš suteikimą moterims balsavimo teisių, ir jų tikslą.

Dabar mes turime pakalbėti apie darbininkų ir darbininkių kovą už balsavimo teises. Delko mes kovojame už tas teises? Ir kokia iš to nauda?

Darbininkė moteris šiandien užima svarbią vietą visuomenės gyvenime. Mes nerasime tokios industrijos šakos, kurioj nesirastų moterų darbininkių; ir jų gyvenimo aplinkybės nė kiek ne geresnės už jų draugų vyrų, bet da blogesnės. Užtai gi moters darbininkės sykiu su savo draugais vyrais bendrai veda kovą už suteikimą moterims balsavimo teisių.

Kiek balsavimo teisės yra naudingos susipratusiam, kovojančiam proletariatui, tiek-pat jos yra naudingos ir moterims darbininkėms. Taigi moters-darbininkės, kaip dalis visos darbininkų klesos, yra užinteresuotos moterų balsavimo teisių laimėjimu.

Suprantamas dalykas, kad moterų darbininkių yra visai kitoki tikslai jų kovoj del balsavimo teisių, negu buržuaziskųjų sufragisčių.

Buržuaziskoms ponioms ir poniutėms nusibodo žaisti su šuniukais bei kačiukais, kitos likosi per senos del savo mylimų sportų, ir tie "šeimyniški" nesutikimai, tas viskas jas privedė prie nuobodaus gyvenimo ir jos pradėjo jieskoti naujos sportystės—kovos del balsavimo teisių.

Atsiminkime, kad ir tą pačią poniją Pankhurst ir jos peržydėjusias paneles, kaip jos švaistėsi po Angliją, ministeriams ir įvairiems valdininkams botagais akis kapodavo, vandeniu liedavo ir tt. už nedavi-

mą balsavimo teisių,—tą patį darydavo ir kitų šalių jų minčių draugės. Bet kur jos šiandie yra? Ir ką jos veikia?.. Matote, kad išgavus balsavimo teises, jos šiandien nulenkia savo galvas prieš industrijos dievaičius.

Rygos Milionas.
(Toliau bus)

DRAUGĖ FRANCIŠKA ARCHIENĖ. Epidemijos auka.

Naujoji liga—ispanski influenza—pakirto drauge Francišką Archienę. Ji, išsirgus 6 dienas, pasimirė 13 d. spalio, palikdama dideliame nuliudime savo vyrą Vinčą Archį ir tėvus. bei brolius. Palaidota buvo Shenandoah, Pa., 14 d. spalio.

Tulą laiką dd. Archiai gyveno Philadelphijoje. Čia gyvenant draugė Archienė priklausė prie LSS. 1 kp. ir prie LSS. 1 kp. Choro. Ji yra puikiai atsižymėjus dainavime dueto su d-ge V. Mačiute viename Choro koncerte. Taipgi pernai dalyvavo lošime veikalo "Kryžius". Be to, pernai "Moterų Balse" pasirodė, rodos, pora rašinėlių su parašu "Maziukė Bobukė"—tai buvo draugė Archienė. Žodžiu sakant, d. Archienė, tai buvo vos tik pražydes žiedas, nes mirė, sulaukus tik 21 metų amžiaus, o apsiavedus gyveno apie pustrėčių metų.

Gimė ir augo Mt. Carmel, Pa., ten ir pasimirė.
Lai ilsisi ramiai šaltoj žemelėj. P. M. S.

Intelligentai ir Darbininkai

Paskutiniu laiku "Laisvėj" ējo aštrios diskusijos inteligentų su darbininkais. Intelligentai guodžiasi, kad juos darbininkai užpuldinėja, patįs budami bemoksliai, "negramotni", įžeidžia inteligentišką jų garbę. Taip argumentuodami inteligentai, patįs save pastato ant pajuokos. Man niekad neteko matyti darbininkų užpuolimą ant tų inteligentų, kurie tikrai stovi už darbininkų reikalus. Žinoma, susipratęs darbininkas turi turėti susikirtimą su tais inteligentais, kurie sakosi esą geri darbininkų reikalų gynėjai, o tuo pačiu laiku maišo ir grabalioja apie buržuazijos reikalus ir liepia darbininkams veikti tankiai tik dėl buržuazijos labo. Suprantama, tada darbininkas permatydamas savo klesos reikalus ir buržuazijos reikalus, stoja savo klesos reikalų apgynime ir kritikuoja tokius inteligentus, kiek tik jis išgali. Čion yra visai kita priežastis, kad tokie inteligentai skundžiasi ir užpuolimais teisinasi; jiems reikalinga paslėpti savo buržuazinę politiką da nuo nesusipratusių darbininkų ir juos gauti talkon savo politiškių siekinių atsiekimui. Kartais neatsilaikydami prieš argumentą susipratusio darbininko, tuoj pradeda jie šaukti, kad bemokslis, "negramotnas", drįsta inteligentus kritikuoti. Vietoj parodžius, kur tas darbininkas daro klaidą, tai jie vaduojasi jo išniekinimu, pajuokimu.

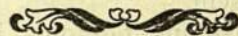
Kad susipratę darbininkai sugyvena geruoju su tais inteligentais, kurie tikrai stovi už darbininkų principus, tai yra faktas. Pavyzdžiui: nieks negali išmesti iš inteligentų tarpo buvusį "Kovos" redaktorių Vidiką, o kada jis stojo tiktai už darbininkų reikalus, jų, buržuaziški inteligentai, jį atakavot, o susipratę darbininkai jį gynė, padėjo jam apsiginti. O kada jis neteko spėkos save apginti, jų jį visai pšmeizėte, o darbininkai mokėjo jį apginti. O kur Kapsukas? Amerikos lietuviai darbininkai niekad jį neužmirš, jo pramintais

takais eis tol, kol savo tikslo neatsieks. Nugi Fraina, Boudin ir visa eilė kitų,—kodel su jais susipratę darbininkai sugyvena? O Liebkechtas, Trockis, Leninas, kuriuos susipratę darbininkai ant rankų nešioja. O gal jūs, broliai inteligentai, ir juos prapažinsite "negramotnais"?

Dabar aišku, kad tai yra ne užpuolimai darbininkų ant inteligentų, bet apsigynimai nuo švetimos klesos reikalų įnešimo į darbininkų organizacijas. Jau darbininkai pradeda permatyti, kurie stovi tarpe dviejų rubežių ir tam ir kitam nori buti geri. Arba kitaip sakant tula dalis inteligentijos sugyvenę su buržuazinėmis idėjomis, ateidami pas darbininkus veikti, daug jų atsineša ir nori įtikrinti darbininkus, kad tai jų (darbininkų) reikalas.

Patįs sėdėdami ant dviejų kedžių, lošdami dviveidę politiką, mano, kad jų gudrybių niekas nepermatys. Mes matome, kad tula dalis inteligentų eina išvien su darbininkais ir kritikuoja tokius dviveidžius inteligentus. Aš manau, kad darbininkai, kurie drįsta ką-nors kritikuoti, tai jie irgi žino, kad be inteligentiškų spėkų negalės laimėti savo kovą. Todėl jie ir nori patraukti juodaugiau inteligentijos savon pusėn. Kadangi tulli inteligentai nori susipratusį darbininką iš vėžių klesų kovos išmušt, o pajungti kapitalistų klesos reikalams tarnauti, tai, suprantama, kad turi iškilt kova tarp tokio inteligento ir darbininko.

Kapsuko Vaikas.

Moterų Sąjungos N. A. apskritys nutarė, kad pasamdyt "Mot. Dirvos" redaktore moterį.—Reiškia, ten yra vilkas avies kailyj. O jų konstitucijoj yra užrašyta, kad organo redaktorė turi but moteris. Vadinas, dabar taip nėra.

Girdėjau, kad poniai Jankauskienei begalė sekasi garsint drgės Puišiuotės prakalbas. Patartina drgei Puišiuotei nusamdyt ją savo press agentu.

Fleur-de-Marie.

LAVINIMOSI BUDAI

Pastaruoju laiku įėjo madon rišti lavinimosi klausimą. Peržvelgus vieną ar kitą laikraštį, tai, tarytum, tik ir matai tą amžinai risamą klausimą. Taip įprasta apie tai šnekėti ir rašyti. Net kyla klausimas, ar tiek besilavinama, kiek apie lavinimosi budus berašoma ir bešnekama? Reikia apie tai drūčiai paabejoti. Tai, rodos, atvaizdina pačių šio klausimo gvildentojų išvedžiojimai, kaip reikia lavintis. Šitie receptai, mano supratimu, neišgydys mūsų dvasinių ligonių. Reikia kitokių receptų. Aš čia bandysiu vieną-kitą receptą parašyti, žinoma, tókį, kokis, man matos, yra nuosakiausias.

Kokie lavinimosi budai pas mus šian-die yra priimti? Nugi: 1) klausytis prakalbų ir prelekcijų; ir 2) skaityti laikraščius ir knygas. Tai ir viskas. Apie lankymą mokyklos, nė neužsimenama. Ir kaipgi, juk yra manoma, kad galima išsilavinti ir be mokyklos. Be nuosakesnio dalykų išaiškinimo, be pavyzdingo jų nurodymo, girdi, galima daug išsilavinti ir daug žinoti. Tik-tai reikią skaityt laikraščius ir knygas, nepaisant, ar tu ten supranti aiškinamus dalykus ar ne, na,—ir daug žinosi.

Taip ir daroma: klausoma prakalbų, skaitoma laikraščiai, knygos. Net ir mokslinės knygos labai drąsiai skaitoma. Tačiau, ar daug suprantama ir pasimokinama, apie tai visai neatbojama. Apie naują, kokią galima pasemti iš knygų, maža tesirupinama. Nejieškoma, kad kas paaiškintų nesuprantamus dalykus. Kur čia tau; juk manoma, jog viskas lengva, aišku,—mokslas, tai niekis. Žmonės, dirbę protiškai, net kelis metus sukę galvą prie augštesnių mokslų, nežino, girdi, daugiau už tą, kuris skaito laikraščius ir knygas. Bile skaito, tai jau ir užtenka. Kas kam galvoj, jeigu tokis “mandras” skaitytojas dalykus augštyn kojomis supranta. Skaito, lavinasi, na ir viskas. Na, o šventas Perkune!

Jeigu da tokis skaitytojas parašo korespondenciją, kurią redaktorius, galas nuo galo perrašęs patalpina, tai tada manoma, jog toks žmogus net pakankamai išsilavinęs,—taip daug išsilavinęs, kad daugiau jau nereik jam lavintis; tik korespondencijas rašyti ir kritikuoti visus.

Tai šitaip ir šitokiais budais pas mus besilavinama. Štai ve, sutiksi vieną ar kitą draugę, pradėsi su ja kalbėti, tai tučtuoj ir išgirsti: “Ot, ta draugė tai daug prasilavinus; ji daug skaito; aš mačiau ją skaitant knygą “Moteris ir Socializmas”, “Dvasios Mechanika” ir daugiau knygų”. Pasitaikius progai, sutinki tą daug “skaitančią” draugę. Pradėk tu su ja šnekėti,—nugi, pasididžiavimas, tarytum kad ji jau viską žino. Užvedus, vienok, ilgesnę šneką, pamatai, kad ta draugė nežino to, kad ji nežino. Tiesa, ji yra daug skaičius, bet kas iš to, kad daugelį dalykų visai išvirkščiai supratus. Pabandyk, tačiaus, pastebėti jai, kad ji klaidingai supranta vieną ar kitą dalyką, tai, žmonele, pasidarysi sau amžiną priešą. Jinai pyks už tai, kad jai buvo pastebėta, jog ji klaidingai dalykus supranta.

Kodel taip daroma?

1) Todėl, kad lavinimuisi nepanaudojama nuosakūs budai; 2) kad perdaug manoma apie savo “didelį žinojimą”, ir 3) kad mokslo jieškoma ne visais galimais budais.

Pašnekėkime apie šiuos dalykus atskirai.

1) Skaityt vien tik todėl, kad perskaičius laikraštį ar knygą nuo pradžios iki pabaigai, reiškia tiek, kaip kad sukalbėti rožančių. Juk moterėlė, kuri myli poteriauti, atpoterėjavusi rožančių galas nuo galo, nemislija, ką tai reiškia, vien mano, kad didelį darbą atlikus. Taip lygiai yra su ta, kuri skaito tik tam, kad perskaičius, kad užbaigus, paskui, žinoma, pasigyru, kad “aš skaičiau ir žinau, tu man nesakyk”. Ne, taip daryti negalima. Reikia skaityt ne todėl, kad skaityt, bet kad suprast ką skaitai. Dalykus supratus, nereikia juos palikti laikraštyje ar knygoje, bet gerai pamislyti

apie juos ir įsidėti juos galvon. Tada, päsitaikius progai, bus galima pasirodyti ne tušciu sakymu, butent, kad skaičiau vieną ar kitą knygą, bet atvaizdinti dalykus, kuriuos iš tos knygos savo smegenisna įdėjai. Suprasti reikia, kad protaujantis žmogus, susiduręs su moksleiviu, neklaus jo, kokioj mokykloj jis mokinasi, kiek “klesų” baigęs, bet bandys patirt, kiek tas moksleivis žino. Diplomas apšviestam žmogui nesvarbu.

2) Nereikia mislyti, kad daug žinai. Nereikia persistatyti dalykus savotiškai. Nereikia pasitenkinti abejonėmis. Nereikia didžiūotis savo “mokslumu”. Jeigu ko nesupranti, abejoji, tai pasiklausk pas kitą, ir sužinok, kaip ten ištikrųjų yra. Besididžiūojant, kad daug žinai, žinoma, sarmata klausiti ir pasirodyti, kad nežinai, kad tik pasigirt gali. Tačiau reikia atminti, jog kurkas didesnė sarmata yra nežinoti, o mislyti, kad žinai. Juk tai yra darymas didžiausios sau skriaudos. Skaitai, sakysim, mokslinį straipsnį laikraštyj, skaitai knygą,—jeigu nesupranti, tai jieškok budų supratimui. Klausk to, kas supranta tai. Jeigu ant vietos nesiranda, kas galėtų paaiškinti, tai kuris-nors laikraščio skaitytojas mielai sutiks paaiškinti. Kas jieško, man matos, tai ir suranda išėjimo budus. Šitokis lavinimas savo smegenų, tikrai atneš naudą. Dalykus, kuriuos išmoksti iš laikraščių ar knygų, žinosi, suprasi juos ne atbulai, ne augštin kojomis, bet taip, kaip ištikrųjų jie yra. Reikš tatai, kad mokiniėsi bei laviniėsi. Kitaip juk ir negali buti. Nėsa, jeigu nesupranti tai, ką skaitai, tai nė išmokti negali, kad ir kažin kaip norėtum. Lygiai taip, pavyzdžiui, kaip moksleivis, lankantis mokyklą, jeigu jis nesupranta savo lekcijų ir nesistengia suprasti, tai aišku, kaip diena, kad jis nič nieko ir neišmoksta.

Taigi ve, jeigu nori išsilavinti, tai neskaityk, kad tik “skaityti”, bet stengkis suprast, ką skaitai. Ir dabar ne tik skaityk ir suprask, bet gerus ir naudingus dalykus savo atmintin susidėk. Ir, pagaliaus, tik jau susimildamos, sesutės, nemislykite, kad vis-

ką žinote; atminkite, kad juo daugiau mokiniėsi, tuo daugiau pamatai dalykų, kurių nežinai. Daleiskime, jeigu mes ir visą savo amžį mokykloj išbutume, ir tai visko nežinotume. Tiek daug, matote, yra dalykų, kurių mes nežinome. Ir kam jau čia taip negudriai mislyti, kad “viską žinau”.

Mislijimas, kad daug žinai, yra stačiai pragaištingas, nes sustabdo žmogų nuo tolimesnio besimokinimo. Mislijimas, kad mažai žinai, yra naudingas, nes parodo žmogui, kad reikia daugiau mokintis.

3) Kaip sakiau, nors galima gerokai pasimokinti ar prasilavinti iš laikraščių ar knygų, bet nebuvus mokykloj, neturint, taip sakant, tvirto pamato, yra netik sunku, bet kartais ir visai negalima. Žinoma, tai priklauso nuo žmogaus gabumo, pasišventimo, nesisarmatinimo pasiklausti pas daugiau žinančius ar žinančias. Juk yra žmonių, nė dienos nebuvusių mokykloj, o betgi turinčių gana sveiką nuovoką apie net augštesnius mokslus. Žinoma, tokie žmonės studijuoja namie. Be abejo, jie ar jos nemislija, kad viską žino, bet mokinasi. Jeigu dalyko nesupranta, tai pas suprantančius pasiklausia. Pas mus, betgi, nėra taip daroma. Kaip jau sakiau, vieton jieškojus budų, kaip dalykus suprasti nuodugnai, pasitenkinama tuomi užburtu pasididžiavimu: “viską žinau”, ir gana...

Taip manačioms sesutėms, be abejo, butinai yra reikalinga mokykla. Ten, matote, mokytojui beaiškinant vis naujus dalykus, atsidarytų joms akis ir jos pamatytų, jog ne viską da žino. Imtųsi mokyti, lavintis.

Bet mes žinome, jog politikos, ekonomijos, istorijos galima, jeigu tik norima, mokintis namie; bet, sakysime, chemijos, fizikos, biologijos, tai persunku. Šiuos mokslus pažinti reikalinga ne tik jau juos gerai suprantas aiškintojas, bet ir laboratorijos, kur daugybė gamtos slapybių yra atidengiama, vidanasi, praktiškai dalykai preparodoma. Idant šiuos mokslus pažinti, reikia mokyklos.

O vistik tarp mūsų yra tokių, ką mano, kad perskaitę Šerno vieną-kitą knygą, jau žino prigimties mokslus taip gerai, tarytum riešutį kremta. Prisimena man vienas nuotikis. Neseniai teko sutikti dvi drauges. Išėjo kalba apie augštesnes mokyklas. "Kam čia tos mokyklos", viena prabilo, "perskaičius "Moteris ir Socializmas", ir Šerno knygas, tai viską gali žinoti". Viską galima žinoti, bet nieko **nesuprasti**, atsakiau aš.

Pagaliaus, nė visos nori taip daug lavintis, kad net gamtos mokslus pažinti, kitos gi ir progos nebeturi. Prieš tas aš nieko ir neturiu. Negi galima sakyti ką prieš tas, kurios lavinasi, kiek gali, nesididžiuoja, nesigiria viską žiną. Bet jau toms, kurios nori vadovauti, daugiau už kitas žinoti, mokslines knygas skaityti ir suprasti, kas ten rašoma,—nuo širdies patariu eiti mokyklon.

Dabar, žinoma, sakysite, jog nėra prieinamų mokyklų; kad neturite ištekliaus ir tt. Aš čia parodysiu, kur galima mokintis ir kaip galima sudurti galą su galu.

Kiekviename mieste yra vakarinės mokyklos, kaip žemesnės taip ir augštesnės. Liaudies mokyklose net nė mokėti nieko nereikia. Privatiškose reikia mokėti už mokslą. Tokių mokyklų, ypatingai Chicagoj, tai jau nestoka. Čia yra plačiai žinoma Hoffman'o mokykla, taip-pat Berger'io. Šitose mokyklose randasi ir lietuvių burelis. Tik labai gaila, kad vos tik viena lietuvių telanko. Juk šitame mieste galėtų lengvai bent šimtas merginų ir moterų tokias mokyklas lankyti. Tai yra auksinė proga pabaigti kaip pradinę taip ir augštesnę (High School) mokyklą. Žinoma, reikia mokytis vakarais ir nedėliomis. Tokiu budu, dienomis galima dirbti, vakarais mokytis.

Aš čia noriu pastebėti, kad tulos mūsų sesutės važiuoja Valparaisan, ten praleidžia sutaupytus pinigus ir, išvažiavusios iš ten, veikiausiai vėl eina fabrikan dirbti. Jokio amato, kaip matome, neišmoksta. Bet lankant vakarinę mokyklą, nereikia su paskutiniaisiais centais persiskirti, tai viena; antra, galima mokintis tolei, kolei nori, nes pini-

gų nepritrūksta. Gi trečia, perėjus High School, jau nereiktų atgal fabrikan eiti.

Čia darbų (Chicagoj) yra visokių: daugybė rubsiuvių dirbtuvių, audiniųčių, daugybė popierinių dėžučių dirbtuvių, aplamai, kaip didmiestyj, tai visokių darbų netrūksta.

Taigi sesutės, kurios norit **tikrai** lavintis, reiškia nešnekėti apie mokslą, bet mokintis, gali kreiptis į mane, o aš su mielu noru suteiksiu atsakymą.

Taigi ve, sutraukoje, mano receptai norinčioms mokintis:

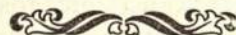
1) Ne tiktai skaityti laikraščius ir knygas, bet ir stengtis **suprasti**, kas ten rašoma. Supratus, tai reikia įsidėti savo galvon.

2) Nemislyti, kad "daug žinai"; da blogiau,—kad "viską žinai". Tokis negudrus įsitikinimas suturi nuo mokslo, nuo didesnio išsilavinimo.

3. Jeigu tik aplinkybės daleidžia, reikia lankyti mokyklą. Ypač jau tos sesutės, kurios myli rašyti, prakalbas laikyti, butinai privalo susipažinti su mokslo pamatais. O tai galima atsiekti tiktai mokykloj.

Ona Šeštokienė,

2023 St. Paul Ave., Chicago, Ill.

"Moterų Dirvoj" tilpo Hartfordo moterų Sąjungos kuopos paveikslas. Pasirodė, kad ten priguli apie 50 moterų ir vienas vyras su drese,—taip paveikslas rodo.

Hartforde L. M. P. S. kuopa likviduota. Hartfordo progresistės pabuskit!

Fleur-de-Marie

Turbut mūsų tuli laikraštiniškai jau pradeda susiprasti, kad jie ne tam yra užėmę redaktorių vietas, idant savo mokslškumu galėtų tyčiotis iš "žioplelių", bet mokyti juos, teikiant sveiką dvasios maistą.

Tuli socialpatriotų klapčiukai jau pradeda "argumentuoti" savo amžiaus senumu. Vargšai, nė to nežino, kad pasenęs, tai ir supuvs,—netinkamas šių dienų kovai už pasiliosavimą iš kapitalistinės vergijos jungo.

Il-zis.

APŽVALGA

MOTERŲ BALSAVIMO TEISĖS ATMESTOS.

Spalio 1 d. Suv. Valst. senatas atmetė priedą prie S. V. konstitucijos, suteikiantį visoms S. V. moterims balsavimo teises, nežiurint to, kad žemesnis atstovų butas buvo jau tą pataisymą priėmęs.

Kad tas pataisymas pereitų, reikėjo, kad balsuotų už jį du trečdaliu visų senatorių, t. y., reikėjo 56 balsų už, o balsavo tik 53 už, o 31 prieš, vadinasi 3 balsų truko. Tokiu budu tas bilius bus vėl svarstomas sekančiame 66 kongrese.

DARBININKAI NESIDUODA SU- VEDŽIOT.

“Laisvės” N 82 tilpo LSS. I Rajono protesto rezoliucija prieš “Naujienų” pakraipą ir taktiką ir sykiu užuojautos rezoliucija “Laisvei” už jos darbavimąsi darbininkų naudai.

LSS. VIII Raj. (Chicagos apskr.) konferencija taipgi nutarė paraginti savo kuopas, kad atsimestų nuo A. L. D. Tarybos, ir padarė keletą kitų “Naujienoms” nemalonių nutarimų. L. M. P. S. suvažiavimas išnešė rezoliuciją prieš A. L. D. T.,—žodžiu sakant, kur nepažvelgsi, visur matyt nepasitikėjimas “Naujienoms”.

Darbininkai pradeda suprast savo reikalus ir pradeda atsikreipti nuo tų vadovų, kurie bando juos vesti klaidingu keliu.

“Naujienos” num. 248 pastebi, kad ir L. M. P. S. didžiama simpatizuoja kairiems socialistams, ir ramina save, sakydamos: “Nestebėtina, organizacija da jauna, narių išsilavinimas labai silpnas, vadovės nepatyrusios, tai ir griebiasi, kas išrodo naujausia ir navatniausia”.

Na, gerai, tą galima pasakyti apie L. M. P. S., kad jauna organizacija, bet kaip su LSS? kaip su Socialistų Partija? Juk ten irgi didžiama kairieji, o juk tos organi-

zacijos netaip jaunos ir turi prasilavinusių narių.

Čia ne tamsumas, o priešingai, susipratimas kaltas. Darbininkai pradeda protauti ir mato, kuriuo keliu einant greičiau jie galės prieti prie išsilivuosavimo. Pats gyvenimas verčia juos prie to. Pats gyvenimas parodo, kas jiems naudinga, o kas ne.

“Naujienos” kviečia didžiumiečių rėmėjus ir simpatizatorius aiškinti per “Naujienas” bolševikų programą, taktiką ir kuomi skiriasi bolševikai nuo socialistų.

Reiškia “Naujienų” nuomone, bolševikai, tai ne socialistai. Anot “Nauj.”, tai tik menševikai, arba opportunistai, yra socialistais. O mes pasakysime “Nauj.”, kad bolševikai yra tai tie socialistai, kurie eina tikruoju tarptautiniu, revoliuciniu keliu ir nepripažįsta jokių pataikavimų buržuazijai, ar jos klapčiukams, bet skelbia klesų kovą ir pasitiki vien darbininkų spēka, o menševikai, kuriuos “Nauj.” taip užtaria, yra tai tie socialistai, kurie nori sėdēt ant dviejų kedžių, buti neva gerais darbininkams ir sykiu neįsipykt buržuazijai. Kai kada jie net remia, nors ir blėdingus darbininkams sumanymus.

“PROGRESISTĖ” VĖL SAVO GIEDA.

Mes patartume “progresistei” pasimokyti skaityti ir suprast kito išreikštas mintis, ir nepasakot apie tai, ko visai nebuvo rašyta. Pav., “Nauj.” N 240 progresistė ir vėl atkartoja, kad “B. M.” redaktorė pataria skaityti kapitalistiškus laikraščius, lygina “Nauj.” prie Juozapo Sąjungos, Gomperso ir tt. Nieko panašaus nebuvo rašyta. Jei “progresistė” nemoka skaityti, tai tegul paprašo kito, kas moka, kad paskaitytų ir paaiškintų.

“M. B.” red. neliepė skaityti kapitalistiškus laikraščius, tik sakė, kad “Nauj.” darbininkams blėdingesnės už anuos laik-

raščius. Tas da nereiškia, kad reikia tuos laikraščius skaityt. Antra "M. B." red. nė nemanė lygint "Nauj." prie Juozapo Sąjungos, nė Gomperso federacijos, bet padavė tas organizacijos, kaipo pavyzdį, kad nevisada ir nevisi darbininkų vienijimai yra jiems naudingi. Kam gi prasimanyt ir kalbėt tą, ko visai nebuvo pasakyta?

"Progresistė", matyt, nelanko LSS. kuopos susirinkimo, jei nežinojo, kas centre darosi. Tuoj po visų atsitikimų, buvo visoms LSS. kuopoms išsiuntinėti lapeliai su pranešimais, kas centre atsitiko ir visi nariai, kurie lanko susirinkimus, žinojo. Tik "progresistė" nežinojo ir laukė, kol Juokelis paaškins.

"Progresistė", kuri nėra nė L. M. P. S. nare, turi per daug drąsos paliept "M. B." red. taip ar kitaip elgtis. "M. B." redaktore elgiasi palei didžiūmos L. M. P. S. narių dvasią ir paliepimus, o ne kokio ten oportunisto, prisidengusio progresistės skraiste. Perskaitykite šiame "M. B." num. L. M. P. S. II Suvaziavimo rezoliuciją kas del Tarybos, tai žinosite, ką apie Tarybą mano didelė didžiūma L. M. P. S. narių. O savo paliepimus "progresistė" gali pasilaikyti sau.

PANELĖ RANKIN.

Vienintėlė moteris, esanti Suv. Valstijų kongrese yra J. Rankin, republikonė iš Montana valstijos.

Ji turi pusėtinai "gerą širdį" ir kartais gana smarkiai patarkuoja trustų kompanijas. Ji visuomet stengiasi pasirodyt, jog myli teisybę ir žmoniškumą. Delei visa to, republikoniški bosai ją nelabai temyli ir todel lapkričio mėn., laike rinkimų į kongresą, jinai jau nebebus kandidatė republikonų partijos. Jos kandidatūrą išstato taip vadinama "nacionalė" partija, kurią įsteigė pabėgę ar išvyti iš Socialistų Partijos vada. Ta nacionalė partija, užgimusi perėitais metais, pasirodė gyvu nabašninku. Žinoma, panelė Rankin tos partijos nebeatgavins, o tik save sukompromituos.

Panelės Rankin pavyzdys aiškiausia rodo, kad buržuazinės sufragistės, nors jos ir da taip gerus norus turėtų, vistik nėra ištikimos darbininkų draugės. Jos mėtosi ir šian ir ten, bet gale kelio—joms vistik buržuazinės nuosavybės reikalai rupi daugiausia.

BEREIKALO IŠIŽEIDĖ.

"Laisvės" N 86 d. J. Žilinskas plusta "M. B." red. užtai, kad "M. B." apžvalgoj buvo pastebėta, kad d. Žilinskas neteisingai užsipuola ant LSS. centro.

Bereikalo drg. Žilinskas taip karščiuojasi. Kolionių ten jokių nebuvo. Pasakymas "gaivalam",—nėra joks koliojimas, nes žodis gaivalas nėra taip baisus, kaip Žilinskui atrodo. Šmeizimo ten taip-pat nebuvo, nes ten nebuvo pasakyta, kad Ž. organizuoja tarybas, bet tokie žmonės, kaip Žilinskas.

Jei d. Ž. netiki tam, kad jis neteisingai užsipuolė ant centro,—tegul praneša mums savo adresą, tai mes pasiūsime tuos lapelius, kurie buvo siuntinėjami LSS. centro, pranešant kas centre atsitiko. Gal jusų kuopa tų lapelių negavo, bet tai ne centro tame kaltė. Visi žino, kad daug laiškų nuolat dingsta, ir nepasiekia tų, kam buvo siunčiami.

AR REIKIA DARBININKĖMS ORGANIZUOTIS.

"Amerikos Lietuvy" tilpo tulos "Be-partyvės" straipsnis, kuri nurodinėja, kad moterims darbininkėms nereikia organizuotis į atskiras organizacijos, bet veikti sykiu su vyrais.

Mes manome, kad moters darb. gerai daro, organizuodamosi skyriūm nuo vyrų, nes kitos organizacijos, kuriose priklauso vyrai ir moters, turi taip daug bendrų reikalų, kad apie specialiskus moterų reikalus neturi laiko rupintis, ką ir atlieka moterų organizacijos.

Pašalpinės moterų draugijos nėra taip reikalingos, nes pašalpa, kaip vyrui, taip ir moterei yra tokia pat, ir galima tą ap-rupinti bendroj draugijoje.

SVEČIAI

DRAMA DVIEJOSE VEIKMĖSE.

Parašė Edward Brandes.

Sulietuvino A. V. Bartulis.

Nergoras. Palik mane dabar!
Florizelė. (Tuo pat veidu). Kajetone, aš pati nežinojau, ką tuomet dariau...

Nergoras. Eik, eik, greičiau, aš tau sakau!

Florizelė. Ko gi tu nori?

Nergoras. Noriu savo namą švaresniu palikti! (Florizelė blaškydamosi išeina po kairei).

Scena VIII.

Nergoras ir Rapolas (įeina).

Rapolas. Na, kaip gi dalykai?

Nergoras. (Vos tik laikosi piktime). Tuojaus sužinosi! (Nepatėmijančiai Rapolui nutvėrė nuo sienos (kinžalą) didelį peilį)

Scena IX.

Tie patįs ir tarnas (įeina).

Tarnas. Arkliai jau pakinkyti!

Nergoras. Sudėk vežiman pono Rapolo daiktus.

Tarnas. Klausau, pone (išeina po dešinei).

Rapolas. Ar nenorėtum pasakyti ką tas reiškia?.. A, suprantu... Tavo moteris...

Nergoras. Neklausinėk ir nevadink mano... Greičiau išvažiuok!

Rapolas. Negore, koks tonas?!

Nergoras. (Nerviškai varto peilį rankose). Pasiskubink išsinešdinti iš mano namo, jeigu da leidžiu!

Rapolas. Tu kalbėjai su ja?

Nergoras. Taip, taip! Bet šalin! Aš neatsakau už save! Nepykink manęs! Mano akisė vien tik raudoni stulpai švaistosi! (Meta peilį į grindis).

Rapolas. (Pusbalsiai). Tikėk man, aš apgailestauju... (Nesurasdamas daugiau žodžių, galvą nulėidęs eina. Nergoras sėdasi kedėn ir rankomis dengia veidą).

Scena X.

Nergoras ir Florizelė (tykiaai ateina iš kairės).

Florizelė. Kajetone, atleisk, kad aš išdrįsau ateiti. Stinga kantrybės laukti. Tu privalai išklaustyti mane. Nežiurėk į mane taip rusčiomis akimis. (Girdisi važiuojančių ratų bildėsis).

Nergoras. Nuvažiavo! Manyje nieko nėra šalto! Dabar pakalbėsiva du vienu.

Florizelė. Kajetone! Aš žinau, kad pasielgiau kvailai ir neatleidžiamai...

Nergoras. (Negirdi jos, šaltai). Tau leidžiama suprasti, kad negalima pasilikti šiuose namuose... Rytoj išvažiuosi iš čia... Likučius užbaigsiu aš pats vėliau.

Florizelė. Negalima pasilikti! Aš privalau išeiti iš čia?!

Nergoras. Nejaugi tu manai likti ir toliau mano žmona? Nejaugi manai, kad aš galėsiu pakęst tave čionai, ir kad vėliau, kas valandą išmėtinėtum-prikaišiotum man dabartį? Ne, tu pakankamai čia pabuvai ir paspėjai palaidoti man brangų gyvenimą! Dabar privalai išeiti!

Florizelė. O kudikis, Kajetone?

Nergoras. Kudikis... pasiliks prie manęs.

Florizelė. Tu atimsi jį nuo manęs?.. Mano kudikį!

Nergoras. Juk jis mano yra! Sakau, tau, jis pasiliks prie manęs...

Florizelė. Kajetone! Tu nepanorėsi palikti mane tokia nelaiminga... aš negaliu daleist iki to!

Nergoras. Pamatysi!

Florizelė. Ne, Kajetone, tu nenorėsi atimti jį nuo manęs. Kad tu varai mane iš savo namų, aš tai suprantu, nors ir nežinau kaip reikės pergyventi tą sunki gyvenimo našta.

Nergoras. Užtenka to viso!

Florizelė. Ne, Kajetone! Tu žinai neblogiau už mane, kad tavo meilę branginu užvis labiau, kas tik gali būti pasaulyje brangaus ir gražaus!

Nergoras. Nedrįsk kalbėti taip! Tu užgauni mane, primindama savo meilę,—meilę, kurią sviedei pirmtakunui!

Florizelė. (Pro ašaras vos žodį ištaria). Kajetone!

Nergoras. Ir man prisieina kalbėti su tavimi! Tu nori da apgauldinti mane? Tu manai, aš visuomet busiu tuomi tikinčiu kvailiu?... Ne!.. Tu privalai apleisti mano namą; tu palikai man mirusi; aš nepavesiu auklėti savo sunaus tokiai moterei...

Florizelė. (Maloniai rankas ištiesus). Kajetone, prisimink, kad tu kalbi su manimi!

Nergoras. Taip, tikrai su tavimi, kurią taip karštai mylėjau, kurią stačiau virš visko, o už laimę visuomet pasirengęs buvau save pavojun statyti... O tu! Kaip begėdiškai pasirodei prieš mane, kaip kritiškai, žemai!

Florizelė. Kajetone, išklausk mane! Tu neprivalai žeminti mane, neištyręs kaltės teisingumo!

Nergoras. Taip, aš sužinojau galutinai buvusios kaltės teisingumą!

Florizelė. Kajetone, aš niekuomet nemelavau tau. Aš prasizengėlė tik iš vieningo atžvilgio, betgi, išskyrus tą kaltę, daugiau neturiu už ką rausti prieš tave... Kaip man tau išaiškinti tą, ko niekad pati sau negalėjau išaiškinti, kas tankiai slėgdavo man sielą, ir rodėsi visiškai nesuprantama praeitais atsitikimais?!.. Aš neišdrįsau mąstyti apie tai; viena mintis, ir toji pati kaip banga juroje, blaškės galvoje, sakydama, kad toje minutoje, pasaulyje nebuvo žmogaus nelaimingesnio už mane; tačiau privalėjau užmiršti, užmiršti, nors sunkiausioje valandoje!.. Šįryt aš kalbėjau tau, kokia nelaiminga praėjusio mano buvo... Gyvenimas nuolat gniuždydavo mane. Svečiuojantis pas gimines, jausdavausi nerami, pas savuo-

siaus, namieje, taip-pat ne kitaip, veik svetimai... Kur tik nepažvelgdavau, visur ukaną apklodavo mano kelius... Kokia mano ateitis, kas mane laukia? Apie tai nekartą prisimindavau su nuliudimu... Kaip kada reikėdavo pergyventi tokius minties skausmus, kad bevelinau sau mirties, ir jau daug kartų buvau arti to, kad tyliai nužengtų į požeminį pasaulį... Kartais gi budavo linksma... aš buvau tuomet taip jaunutė, ir aplinkiniai visi mane mylėjo. Manoje slėpėsi kokia tai paslaptina liepsnojanti meilė ir gyvenimo ateičiai laimė, kurios rast niekur negalėdavau... (Karštai) Vien tik tu, brangus Kajetone, suteikei man tą, ko širdis neatrasdama,—pastumėjo į pragaištį... (verkia). Pati nežinau, kaip tuomet atsitiko. Aš grįžau nuo giminių namo, kur viskas atrodė aptemusiu, nyku ir apmirusiu... oras buvo bjaurus, aš jaučiaus nelaiminga... o jis čia...

Nergoras. Argi man klausyti tos ištvirkėlių melodijos, kuomet jau ir be to, žinau jusų suėjimą?

Florizelė. Aš nekalta. Jis gudriai apvylė mane. Jis pasakojo ir aiškino, kad viskas, kas tik gamtos sutvarkyta, vien tik žmonių džiaugsmui ir naudai. Jis pažadino manoje saumylystę... Aš nieko nežinojau... aš buvau visiškai išmušta iš savo vėžių... supainiota... nekalta ir nelaiminga mano brangus, Kajetone!.. O jis pasinaudojo mano silpnybe. Kaip begėdiškai pasielgė jis!

Nergoras. Jis pasielgė, kaip visi vyrai!

Florizelė. Tu jį išteisini?

Nergoras. Išteisinu!? Argi tu nesupranti, kad iš proto einu, kuomet išgirstu jo vardą?! Viena mintis,—peiliu pasiekti jo širdį krutinėj! (pausa). Tečiau beprotystė, negaliu jo užmušti: ne mane nuskriaudė... Vienok man negyventi, kol jis gyvas!

Florizelė. (Pro ašaras). Kajetone, mielas, suprantu.

Nergoras. Kodel tu melavai? Kodel nepasakei man visko?

(Toliau bus)

SUDIEV!

Sudiev mieli broliai,
 Sudiev ir draugai!
 Sudiev jums grožybės
 Ir sunkūs vargai!
 Jau man ant šio svieto
 Užteko kentėti,
 Dabar jau keleivio,
 Reik lazdą padėti...

Užteko man vargo
 Ir bado kentėti,
 Užteko didžturčiai,
 Dykunai maityt...
 Nes mano jau spėkos
 Sunyko visai,
 Prieš akis vien stovi
 Šaltieji kapai.

Nes man jau atėjo
 Tamsioji naktis,
 Ir ligos pakirstas,
 Užmerksiu akis!..

Lakštingalos Vaikas.

Ei paukšteli, čiulbunėli,
 Nečiulbėk man čionai;
 Mano sielos neraminkie,
 Negraudink širdies didžiai.
 Mano siela jau užmigus,
 Iš visur spaudžia vargai,
 Badas, skurdas ir nelaimės—
 Greit mane priims kapai.

Nes man nėra išėjimo,
 Nebgalėsiu jau pasveikt.
 Ir tarp liaudies skriaudžiamosios,
 Nebgalėsiu daugiau veikt.

Tad paukšteli, čiulbunėli,
 Nebgraudink tu man širdies,
 Nes jau padangės saulutė
 Nebešviečia del manęs...

Lakštingalos Vaikas.

LAIMINGA ŠALIS.

(Svajonė.)

Yra žemė maloni, kur dikčiai draugu
 Ten linksmi gyvena, nežino vargų.
 Paukštelių daug čiulba ant medžių šakų
 Ir blizga ten rastos ant pievų laukų.

Turtingi, laimingi, nevaikšto basi;
 Nejieškant ten draugo, tuoj greitai rasi.
 Vaisina ir myli, jei geras esi,
 Dainuoja, myluoja,—malonūs visi.
 Nedirba kanuolių, nė karės laivų,
 Nežudo, nešaudo jie vyrų gyvų.—
 Žuvauja,—pagaunė jurėse žuvų;
 Akėja ir sėjo,—pripjauna javų.

Gražiausios, puikiausios mokyklos vaikam
 Augina piliečius ateities laikam;
 Jos mokslą suteikia ir žmogui paikam.
 Nėr vietos galiunams, žmonijos vilkam.
 Ta žemė maloni, ir tenai,—ne čia,
 Mūsų balso negirdi žmonija kurčia.
 Pavargus ji braido tamsybėj nakčia,
 Del ponų tik dirba su skausmu, kančia.

M. Duseika.

NEVIDONAI.

Vieną kartą varnas šarkai
 Iškirto akelę;
 Pasiskundus kitam varnui,
 Tas iškirto kitą.
 Taip jau dedas ir su tavim,
 Vargingas žmogeli;
 Jei jau tave viens pastumė,
 Stums ir kits į šalį.
 Šiandien yra toki laikas,
 Kožnas gal suprasti,
 Kad pas savo nevidonus,
 Negal tiesos rasti.
 Vien tik reikia juos naikinti,
 Galą jiems daryti,
 Kad del savęs ant šios žemės,
 Rojų pagaminti.

F. Č.

VILTIS.

Kaip aidas po griausmo nutyla,
 Maloni saulutė prašvinta;
 Taip viltis naujutė pakyla
 Ir džiaugsmo berybėje švinta...
 Tai laukiu, gal ją sulauksiu?
 Gal sielą ji mano sušildys,
 Gal spindulius josios aš jausiu,
 Gal verksmą ji mano nutildys?...

Mokinsys.

VAIKŲ SKYRIUS

VĒJAS IR SAULĒ.

Kartā vējas susiginčījo su saule.

Vējas sakē:—Aš esu galingesnis uz tave.

Saulē sakē:—Ne, aš esu galingesnē. Aš galiu daugiau padaryti kaip tu.

Pasīziurēkime.

—Štai, žmogus su šiltu ploščium. Pa-ziurēkime, katras mudviejū priversime jī tā ploščīū nūsīsiausti.

Ir vējas ēmē pūst. Jis pūtē, kiek tik galējo. Žmogus tik spaudēs ploščīū prie savēs.

Po to ēmē rodyti saulē savo galybē. —Jīnai pradējo šīldyti.

Ir žmogus, pajutēs šīlumā tarē:—Ach, kaip šīlta, reikia nūsīsiaust ploščīus. Ir saulē laimējo.

DU KELEIVIAI IR KIRVIS.

Kartā du keleivīai, eidami keliu rado pamestā kirvī. Vienas juodviejū paēmē kirvī ir džiaugdamsis sako savo sankeleivīui:

—Tai, mat, ir kirvī radau.

—Nesakyk, radau, ale radom,—pastebējo anas,—delto, kad kartu ējom ir kartu pamatēm, tai, po teisybei, radīnys turi prigulēt abiem.

Tas, kuris kirvī paēmē nuo zemēs, šītokio savo sankeleivīo aišķinimo visai ne-

klausē. Jīsai manē, kad jīs kirvī nuo zemēs paēmē, tai yra jo.

Netrukus kirvīo savīnīnkas (tas, kuris pametē), pasekē keleivīus ir uz tai, kad jīe rastā kirvī nedavē apīelīnkēs perdētīnīui paskelbti, patraukē ī teismā uz savīnīmaši svetīmo daīkto. Kirvīo paēmējas, patekēs ī blogā padējīma, īš kurīo īšeīdams jautē ne tai, kad neteks kirvīo, bet da bus ir nubaustas, tarē savo sankeleivīui:

—Tai matai, kā mudu padarēm.

—Nesakyk “mudu padarēm”, bet “aš vīenas padarīau”, užtai, kad radīnio nenorē-jī pasīdalīnt,—atsakē jo sankeleivīs.

ŽĄSIS SU AUKSINIAIS KIAUŠINIAIS.

Tulas žmogus turējo žąsī, kurī dējo kasdienā po aukso kīaušīnī. Vīskas ējo gerai līg laīkui, kol žmogus pradējo savo laīme neužsīganēdīntī. Jīs pradējo norēt daugiau, negu vīeno aukso kīaušīnio ī dienā. Jīs geīdē antsyk vīsus kīaušīnīus pasīimti ir tuo budu līkt turīngu. Todėl manē žąsīes vīduriuose rast dīdžiausī skarbā. Bet kada jīsai atīdarē bīednos žąselēs vīdurius, tai vīetoj skarbo, rado gaīlestī savo darbo.

(Iš anglišķo.)

Ivonēlis.

Kur yra apmāstymas, ten nēra apsīrīkimo.

Sveikatos Skyrius

ISPANIŠKA INFLUENZA.

Paskutiniuoju laiku atkeliavo į S. V. nekviesta ir negeistina viešnia, t. y. ispaniška influenza. Toji epidemija taip išsiplatino po visas Suv. Valstijas, kad veik nėra kampelio, net nėra šeimos, kur ji nebutų atsilankiusi. Kasdien miršta tukščiančiai žmonių, ir daktarai nepajiegia tą ligą suvaldyt. Kas blogiausia, kad gydytojai nė nežino kuo tą ligą gydyt, nes ji yra da nauja ir ganėtinai neištirta. Žinoma tiktai, kad tos ligos bakterijos labai platinasi, kurios įsigauna į žmogaus organizmą, nusilpnina jį taip, kad greitu laiku išsivysto plaučių uždegimas ir žmogus pasirgęs keletą dienų numiršta.

Ligos simptomai.

Paprastai ta liga apsiereiškia lyg ir paprasta sloga (šaltis), kas ir yra blogiausia, nes žmogus manydamas, kad tai paprastas šaltis, nepaiso ir nesigydo. Tokiu budu liga įsigali, apima visą organizmą ir tada sunku pasidaro ją apgalėt.

Simptomai buna nevienodi. Vieniems prasideda liga galvos skaudėjimu, kitiems kojas skauda, tretiems visus kaulus gelia, arba užima gerklę ir kosti. Paprastai apsiereiškia karštis, bet buna atsitikimų, kad nėra nė karščio, o žmogus jaučiasi silpnas, pailsęs ir nesmagus. Tuli vėl turi karštį, bet šiaip nieko neskauda. Abelnai, apsiereiškia visame organizme silpnumas.

Patartina kiekvienam, kuris pajunta kojų gėlimą ar gerklės skaudėjimą, arba karštį, kad tuoj atsigultų į lovą ir pakviestų gydytoją. Gydytojaus negalint prisišaukt (nes jie dabar labai užimti), tegul ligonis guli lovoj, nors ir nelabai blogai jaustūsi. Kambarys, kur ligonis guli, turi but švarus, šiltas ir išvėdintas. Langą reikia laikyt atidarytą iš viršaus, ir tēmyti, kad ligonis butų šiltai (bet ne perdaug šiltai) apklotas, ir kad jis negulėtų, kur vėjas traukia, idant

nepagautų daugiau šalčio. Svarbiausias dalykas, tai užsilaikyt švariai ir šiltai. Valgis turi but maistingas ir geras, nes prastas valgis nusilpnina organizmą ir jis negali atsilaikyt ligai. Bet, žinoma, reikia tēmyti, kad maistas nebutų sunkus. Kiaulienos mėsos ligonis neprivalo valgyt. Geriausia, žinoma, vištiena mėsa, jei kas prie dabartinio brangumo išgali ją pirkt. Jei ne, tai virta jautiena, ne riebi, yra nebloginai, bet tai tik tada, kada ligonis nebloginai jaučiasi. Jei ligonis turi karštį ir jaučiasi silpnas, tai jokios mėsos negalima jam duoti. Tada jis gali valgyt tik pieną, minkštai virtus kiaušinius, duoną, arba manos ar avizinių kruopų košę. Jei ligonis turi karštį, tai jis neprivalo visai keltis iš lovos. Jam viskas turi but paduota į lovą.

Jei ligonis pradzioj ligos gerai apsisaugos, nepersišaldys, tai pasveikimas gali but užtikrintas, bet jei ne, tai iš tos ligos išsivysto plaučių uždegimas ir tada mažai lieka vilties pasveikt.

Ligonis privalo gulēt, kol visai jaučiasi sveikas ir drutas, nes perankstyvas atsikėlimas gali labai blogas pasekmes atnešt.

Ligos reikia saugotis: neit ten, kur serga, jei nėra didelio reikalo, negulēt su ligoniu vienoj lovoj. Bet perdaug rupintis ir bijoti yra kenksminga, nes dažnai sveikas žmogus įsivaizdina, kad jis serga ir tas įsivaizdinimas padaro jį ligoniu.

Tuli daktarai liepia gert po bisį degtinės, o daugelis ligonių, kurie mėgsta tą "vaistą" mano, kad juo daugiau išgers, juo bus geriau, ir jei ligonis, turėdamas karštį geria degtinės, tai karštis nuo degtinės pakyla ir tada buna blogos pasekmės. Degtinės galima gert tiktai po biskutį ir ne vieną, bet su pienu arba arbata. Užtenka vieno mažo šaukštuko į stiklą pieno ar arbatos.

J. B.

Mažas Botaniškas Žodynėlis

P. A. JATULEVIČIUS.

Vietoje išangos.

Retai kada mūsų spaudoje pasirodo raštų apie augmenis. Tokia tema mane ragina šį-tą rašyti apie želmėnija. Šiuo tarpu rašau tik augmenų vardus, nes gyvenimo praktika parodė man, kad moters žingeidauja žinoti augmenų vardus.

Kad nbutų nuobodu del skaitytojaus, aš paduodu tik po penkis vardus augmenų po atskira raide.

A. AUGMENŲ VARDAI.

Lietuviškai	Lotyniškai	Angliškai
Agrastas	Ribes grossularia	Gooseberry
Alyva	Syringia Vulgaris	Olive-tree
Anyzai	Pimpinella Anisum	Anise
Apyniai	Humulus Lupulus	Hops
Avietė	Rubus Strigosus	Raspberry
B		
Bezdas	Sambucus Canadensis	Elder-flower
Birutė	Sesleria	Moon-grass
Bizutis	Batrychium	Moon-wort
Builė	Abies Canadensis	Hemlock
Builė vandeninė	Cicuta aquatica	Water hemlock
C		
Cedras Austral.	Melia Australis	Australian Cedar
Cinamonas	Cimamomum	Cinnamon
„ tikrasis	Cimamomum Zeilanicum	Cinnamon true
Citvaras	Chenopodium Anthelminticum	Worm-seed
Cukrinė (lendrė)	Saccharum officinarum	Sugar Cane
Č		
Čebatėlis	Lavandula	Lavender
Česnėkas	Allium	Garlic
Čiobras	Satureia hartensis	Savory
Čiobrelis	Thymus Serpyllum	Wild thyme
Čibulis	Allium Cepa	Onion
D		
Debesilas	Inula helenium	Elecampane
Dilginė	Urtica pilulifera	Nettle
Dirsė	Bromus sccalinus	Rye-grass
Drignė	Hyoscyamus niger	Hen bane
Džiugma	Solanum	Felon-wort
E		
Eglė	Abies	Fir-tree
Egliukė	Eupharbia	Little-fir
Eglius	Trxus buccata	Yaw-tree
Eglutė	Ajuga chamaepitys	Ground-pine
Eukoliptas	Eucalyptus globulus	Eucalyptus
G		
Garšva	Algopodium podagrassia	Coat-wort
Geltgėlė	Xanthium	Lesser
Glosnis	Salix alba	Willow
Grišlė	Lepidium sativum	Garden Cress
Gyslapis	Plantago	Plantain
I		
Ilgė	Valeriana	Capon's tail
Iglupė	Corallorhiza odontorhiza	Coral
Imberas	Zingiber officinalis	Ginger
Imberas	Curcuma longa	Turmeric
Iursvogunis	Scilla maritima	Squill
K		
Kaspinėlė	Sparganium	Burseed
Kmynas	Carum Carvi	Caraway-seed
Krapas	Anethum graveolens	Dill
Krienas	Cochlearia armoracia	Horse Radish
Kukalis	Agrosteunna githago	Caru Cockle
L		
Ledunė	Psamna	Marren grass
Liepa	Tilia Americana	Linder
Liovanasrė	Antirrhinum arontium	Snapdragon

Levkonija	Cheisanthus	Gilly-flower
Lipštukas	Levisticum	Hartwort
M		
Meironas	Origanum	Marjoram
Mirta	Myrtus	Myrtle
Morka	Daucus Carata	Carrot
Miežys	Hardeum Satinum	Barley
Marloka	Avena flaves cens	Yellow-oat-grass.
N		
Našlutė	Viola tricolor	Pansy
Narciza	Triglachin	Arnon grass
Nemiga	Aristalochia grendiflora	Pelican-flower
Nendrė (laukinė)	Arundas saccharoides	Wild acne
Nendrė, mažoji	Arundinaria tecta	Cane small Am.
Amerikoniškoji		
O		
Ožkabarzdīs	Equisetum Arvense	May lily
Ožekšnis	Evonymus Eurapaeus	Spindle-tree
Ožerškis	Lycium	Box thorn
Ožbarzdė	Canvalaria maialis	Goat marjoram
Ožkarozė	Equilabium	Willow herb
P		
Patilija (trilapė)	Ptelia trifoliata	Ptelia
Pelunas	Artemisia absinthium	Wormwood
Pinavija	Paeonia	Peony
Pliušė	Equisetum hyemale	Grass shave
Pluplaiskis	Menyanthes trifoliata	Buck bean
R		
Ragainė	Cerastium	Chick weed
Raguotė	Trapa	Water Coltrop.
Razeta	Reseda odorata	Mignonette
Rozmarinas	Rosmarinus officinalis	Rosemary
Rugštynė	Rumex acetosa	Sarrel
S		
Salotos	Lactuca sativa	Lettuce
Sarsaperila	Smilox officinalis	Sarsaparilla
Senigis	Polygala senega	Seneka
Smilga	Agrastis	Bent grass
Svėrė	Senopsis arvensis	Charlock
Š		
Šalavija	Salvia officinalis	Sage
Šaltmėtė	Mentha piperita	Peppermint
Šepronas	Crocus Sativus	Saffron
Širdazolė	Leonurus Cardiaca	Matherwort
Šunmėtė	Clinopodium Vulgare	Basil weed
T		
Tabakas	Nicotina tabacum	Tabacco
Taukazolė	Symphylum officinale	Camfrey
Terpentė	Larix	Larch-fir
Tilškė	Lalium	Darnel
Tuklė	Plinguicula	Butter-wort
U		
Uosis, juodasis	Fraxinus sambucifolius	Black Ash
Uosis, paprastas	Fraxinus excelsior	Common Ash
Uosis, melsvasis	Fraxinus quodrangulata	Blue ash
Uosis, kalninis	Pyrus Americana	Mountain Ash
Usnis	Carduus Crispus	Thistle
V		
Valerijonas	Valeriana officinalis	Valerian
Varpelis	Campanula retundifolia	Hall bell
Vosilka	Centaurea cyamus	Blue bannet
Vėdrinė	Ranunculus Acer	Common butter cup
Vikšrys	Carex acuta	Sedge
Z		
Žasazolė	Pedicularis palustris	Marsh lousewort
Žemuogė	Arbutus unedo	Strawberry
Žirnis	Pisum Sativum	Pea
Žurlė	Ipomea purpurea	Morning glory
Žvynė	Monotropa hypopitys (Toliau bus)	Folse beech drops

KORESPONDENCIJOS

CLEVELAND, OHIO.

Spalio 13 d. buvo L. M. P. S. 24 kp. susirinkimas, kuriame ir aš dalyvavau kaip svečias. Viena drgė, kp. sekretorė, įneša, kad kuopa paremtų "Laisvę". Bet kelios draugės, matydamos, jog "M. B." pirmiau reikia remti, pasipriešino tam. Po to man pavelijo išreikšti savo nuomonę; aš nurodinėjau, kad jų pareiga visųpirmiausia gelbėti "M. B." ir savo organizaciją. Su tuo visos narės sutiko ir ant vietos surinko \$6.55 aukų "M. B." ir iš izdo paskyrė \$10.

Čia yra truputis ypatingumų su viena nare, kuri labai pyksta už tai, kad jos sumanymą atmetė kas del organizavimo rajono. Bet čia rajonui beveik ir negalima susitvert del tolumo viena nuo kitos kuopų. Šiaip jau viskas neblogai veikiama. J. D.

LAWRENCE, MASS.

Mūsų šių metų veikimas.

Tankiai girdėti iš jaunimo lupų: Lawrence, Lawrence,—tai yra tikras merginų "staličnas" miestas. Ištikrųjų, gal ir yra tų mergaičių sostapilė arba tvirtovė.

Lawrence uždariai merginų ar moterų su vyrais yra vienodi, ir jos sau pasidaro nevisai blogą pragyvenimą dirbdamos audinčiose.

Taip-pat jos neblogai veikia. Moterų ar merginų yra daugelis susispietusių prie L. M. P. S. 8 kp., kuri labai daug veikia progreso naudai. Galima patėmyti iš praėities, kad labai daug sykių yra atsižymėjusios visokiom aukom progresyvio darbo varymui pirmyn.

Žiemos sezone rengia prakalbas, koncertus, teatrus ir tt. Vasaros laiku taip-pat nenuleidžia rankų, rengdamos išvažiavimus, piknikus, etc.

Šiais metais socialistų parke surengė 3 piknikus: "Moterų Balso" naudai, L. M. P. S. II Rajono naudai ir kuopos reikalams; visi pinigėšku atžvilgiu nusisekė gerai. Izde turi apie \$200 pinigų.

Antra moterų-merginų draugija, vadinama šv. Onos, taip-pat pradeda jau pro-

gresyvėn pusėn krypti. Jau mišelių užprikimus pakasavojo savo draugijoj; bažnytinių ceremonijų burtai baigia dilti tarp jų. Jos dalyvauja visuose socialistų rengiamuose vakaruose ir prakalbose.

Trečia—šv. Elzbietos draugija, pusėtinai atsilikus progreso žvilgsniu; priklauso daugiausia kunigėlio vergės. Rymo įpėdinis tas "elzbutės" visai nuvargino protiškai, bemokindamas poteriauti. O dabar, nuo įvykusio klerikalų seimo New Yorke, tai visai tamsybės rolę pradėjo lošti; net su poteriais savo susirinkimus ėmė pradėti ir užbaigti. Tikras davatkų lizdas pasidarė ant Broadfordo gatvės sklepe.

Ketvirta,—tai buvo susitvėręs taip vadinamas "čia-augusių" klubas, o vėliaus tą klubą perorganizavo į nusmukusią vyčių "susaidę".

Visgi yra merginų, kurios tamsybės apuokus remia savo centukais, ir perka bažnyčiom altorius, kaipo prezentus, mokėdamos po \$500.

Vietinėj LSS. kp. taip-pat yra nemažas skaitlius merginų ir moterų, kurios priklauso ir veikia darbininkų labui.

Gal nevienam kalbėtojui yra atsitikę Lawrence prakalbas sakyti ir pastebėti, kad moterų-merginų didesnis nuošimtis atsilanko į parengimus nekaip vyrų. Todėl verta suteikti "garbės buketas" mūsų moterims-merginoms. Mažoji Varguolė.

ROCHESTER, N. Y.

Rugsėjo 22 d. LSS. 7 kp. surengė diskusijas temoj: "Ar moters gavę lygias teises su vyrais padarys progresą darbininkų klesoj". Diskusijos tęsėsi apie 3 valandas; diskusijose savo pusę laikė pačios moters su pagalba vyrų. Čia yra draugių moterų gerokai prasilavinusių, kurios pradeda pajiegti pačios save apsiginti. Po tų karštų diskusijų pirmininkas leido publikai nubalsuoti ir didžiuma balsų pripažino, kad moters, gavusios lygias teises politikoj, padarys progresą darbininkų klesoj.

Spalio 12 d. L. M. P. S. 26 kp. buvo

surengusi balių, ale iš priežasties uždarymo svetainių del ligos influenzos siautimo, tai neįvyko; žinoma moters turėjo šiek-tiek nuostolio.

L. M. P. S. 26 kp. gerai gyvuoja; turėjo pasiuntusi delegatę drgę J. Žilinskiutę į L. M. P. S. II suvažiavimą Philadelphijon, kas nemažai kuopai lėšavo.

Dabar L. M. P. S. 26 kp. rengiasi prie didelio veikimo ateityje, kas yra taip-pat pagirtina. Senas Kareivis.

ROCHESTER, N. Y.

Rochesterio kapitalistai, kad apsigynus nuo stokos vyrų darbininkų, ima moteris į įvairias išdirbystės vietas. Pirmiau da čia moters nedirbo stalernėse ir mašinšapėse; jų buvo darbas tik siuvyklose prie kriaučių, šiušapėse ir valgyklose. Dabargi moters užima vietas stalernėse, dirba prie mašinų ant pjuklių, plenerių, džoinmašinių ir tt. Jos dirba už daug mažesnę algą, negu vyrai pirmiaus dirbo toj vietoj, o darbą atlieka lygiai moteris, kaip ir vyras. Argi negeras įrankis kapitalistams pasinaudoti iš moterų, kurios dirba tose stalernėse po 10 valandų į dieną, gaudamos nuo 10 iki 12 dolerių savaitėj? Ar nepuikus išnaudojimas moteriškų spėkų kapitalistų gerovei?

Taip-pat ir su geležine industrija, kur dirba moters mašinšapėse; bet čia biskį geriau jos apmokamos, nors darbą turi daug sunkesnį, negu kitose darbavietėse.

Senas Kareivis.

SCRANTON, PA.

Kiek teko patėmyti, tai iš Scrantono da jokios žinutės nebuvo "Moterų Balse". O vienok, čia tarpe moterų yra pusėtinai judėjimas.

Bus apie metai laiko, kaip susitvėrė L. M. P. S. 34 kp., pasidarbavimu draugės K. Petrikienės. Nuo 8 narių, kuopa pakilo netoli iki 30.

Per savo gyvavimo laiką surengė vieną "skrynučių" pasilinksminimą, nuo kurio liko pelno apie šimtas dolerių, vieną koncertą ir balių, keletą diskusijų ir paskaitų, nupirko "Laisvės" B-vės šėrą už \$10.00 ir

pasiuntė delegatę A. Rakauskytę į L. M. P. S. II suvažiavimą.

Dabartiniu laiku, užėjus epidemijai, viskas nutilo. Netik moterų veikimas, bet ir abelnai visas veikimas. Nėr abejonės, kad praėjus tai nelaimei, draugės pasilsėję, griebsis smarkiau už darbo.

Kiek laiko atgal, liko sutvertas L. M. P. S. IV Rajonas iš 4 kuopų ir surengė išvažiavimą. Bet tam darbui atsakančiai nenusisekus, daugiau neteko girdėt apie tolymesnį veikimą. Scrantonietė.

ANSONIA, CONN.

Nežinau kaip kitose apielinkėse, bet pas mus dabar moters turi užimti tokias vietas dirbtuvėse, kurias pirmiau užimdavo tvirti vyrai. Niekas pirmiau nemanė, kad moters galėtų tokį sunkų darbą dirbti. Ypačiai toji sunki našta puolė ant lietuvių moterų. Kurios mažai moka anglų kalbos, tai toms nabagėms reikia nukentėti ne tik nuo sunkaus darbo, bet ir nuo bosų žiauraus apsiėjimo. Apie darbo sunkumą nėra ko nė rašyti, nes daugelis moterų, parėję namo turi tarputynu rankas ištepti, kad nejautus rankų skaudėjimų. Tai da neviskas. Moteris išdirbus 10 valandų dirbtuvėje, parėjus namo neturi laiko pasilsėt. Reikia eit į bučėrnę valgomų daiktų parsinešti sau ir savo kudikiams. Kitos da laiko po kelis burdingierius, kuriems taip-pat reikia gaminti valgį ir kambarius apžiurėti.

Paskutiniu laiku čia smarkiai siautė liga influenza. Daugiausia nukentėjo ta miesto dalis, kur gyvena darbininkai ateiviai, nes jie vargingiausia gyvena. Daug mirė netik vaikų, bet ir suaugusių. S. Z.

SO. BOSTON, MASS.

South Bostone seniai norima buvo suorganizuoti tvirta moterų organizacija. Yra keletas draugijų, kurios rupinasi ligoj ir mirus sušelpiti,—apšvietos darbas joms nerupi. Kuomet susiorganizavo L. M. P. S. 13 kuopa, buvo manyta, kad ji pasistengs sutraukti visas moteris į tą organizaciją.

Iš sykio buvo smarkiai agitacija varoma; buvo surengta keletas prakalbų, diskusijų, dailės paroda, bet ši sezoną jau energijos stokuoja. Gal gyvenimo aplinkybės trukdo kurioms-nors, kitos turi sau įsivaizdinę, kad centre arba atvirai sakant, "Moterų Balso" administracijoje betvarkė ir tos savo įsivaizdinimą atneša į kuopos susirinkimus. Pasekmės to buna: skundai, protestai.

Kodel tas viskas yra daroma? Ar organizacijos naudai?—Tas yra daroma todėl, kam "Mot. Balsas" LSS. Spaustuvėje spauzdinamas, ir kam "M. B." aiškioj darbinikiškoj dvasioj vedamas. Tai čia viskas gludi.

22 d. rugsėjo buvo rengiamos prakalbos. Paimta svetainė ir pakviesta kalbėtojas d. Neviackas. Bet kai-kuriom narėm nepatiko tas sumanymas ir jos įnešė atšaukt prakalbas; įnešimas priimta. Tokiu budu prakalbos neįvyko.

Ta proga pasinaudojus LSS. 60 kp. nutarė surengt prakalbas toj pačioj svetainėj ir tam pačiam kalbėtojui. Nors ant greityjų buvo surengta, bet publikos prisirinko vidutiniškai. Drg. Neviackas kalbėjo apie Lietuvą ir darbininkus lietuvius, prisiminė apie Rusijos blogą padėjimą, kad Sovietų valdžia stengiasi buržuaziją sunaikinti, kad vieno krašto buržuazija, stengiasi palaikyti kito krašto buržuaziją.

Jam pabaigus kalbėti, buvo renkamos aukos. Surinkta \$16 su centais.

Antras kalbėtojas turėjo buti d. Fraina, bet nepribuvus jam, jo vietą užėmė Smelstorius. Pranešė, kad seniai jau kalbėjęs,—per tą laiką studijavęs. Pradėjo kalbėti apie Francijos komuną, pabaigė apie bolševikus. Jis išstudijavęs, kad bolševikai papirkti, o raudonoji gvardija—tai žmogžudžiai. Visoj savo prakalboj keikė bolševikus ir Sovietų valdžią.

Kuomet pabaigė kalbėt, tai kuopos valdyba pranešė, kad to žmogaus neprašė kalbėti. Buvo užduota kalbėtojui klausimas: Ar jis tiki į dokumentus, kuriuos buržuazinė spauda paskelbė apie bolševikus. Atsakė,

ranką ant krutinės pasidėjęs, kad jis tiki.

Kokiu tikslu jis atėjo kalbėt? Vieni sako, kad stengiasi kuopą suardyti, mat, kuopa nesutinka organizuoti bepartyviškų organizacijų. Kiti sako kitaip. O aš pasakysiu, kad geriau tas ponas daugiau nekviesti kalbėti, tai bus daug geriau. Tegul jis sau vienas "studijuoja" dokumentus ir tiki jiems. Suvalkietė.

GREAT NECK, N. Y.

Spalio 19 d. L. M. P. S. 64 kp. surengė prakalbas. Kalbėjo drgė K. Petrikenė. Kalbėtoja paliko didelį įspudį publikoj, nes nurodinėjo aiškiai ir plačiai, kaip yra išnaudojamos darbininkės moters šioj kapitalistiškoj sistemoj, ir kas priverčia darbininkes moteris organizuotis. Nurodė naudingumą L. M. P. S. ir kvietė į jį prigulėti ir remti visais galimais budais. Nemažai uždrožė vyručiams, kad jie persistato save protingais, bet kartais pasielgia klaidingiau, negu "kvailos" bobos! Pajuokdama papasakojo, kaip tie "protingi" vyrai išsirenka savo gyvenimo draugėmis ne tas, kurios daugiau susipratusios, bet tas, kurios daugiau ant savo veido miltelių gali panešti. O paskui, kada pabėga ta gražuolė, tai kaip druti šaukia per laikraščius, kad pagelbėtų surasti pačiulę.

Prie manęs priėjo tulas vyrukas ir klausia: "Nejaugi ir jūs taip manot, kad mes taip žiopli, kaip kalbėtoja sau persistato? Bet... kad ji taip faktiškai viską nurodo... Aš da nebuvau girdėjęs, kad moteris taip puikiai viską išaiškintų. Ar ji da kada-nors atvažiuos su prakalbam?"

Abelnai, publika buvo pilnai patenkinata, tik gaila, kad mažai tebuvo. Sakoma, kad del besiplatinančios influenzos žmonės bijo eiti į susirinkimus, kad neužsikrėstų. Bet ar tik nebus paprastas apsileidimas.

Ispaniška liga neaplenkė ir Great Neck kampelio. Kadangi šis miestelis daugiausia turčiais apgyventas, tai švariai užlaikomas, ir kitos ligos negalėdavo išsiplėtoti, bet šita liga skina sau aukas bent po 3-4 kasdien.

Iš lietuvių, rodos, bus tik viena, kuri pateko į jos nasrus,—tai bus A. Šiurlienė, L.M.P.S. narė. Paliko draugą ir sunelį dideliu nu-
liudime. Mažiukė.

GRAND RAPIDS, MICH.

L. M. P. S. 37 kp. surengė koncertą, parėmimui "M. B.", kuris įvyko 5 d. spalio, 1918 m. Liet. Sunų draugijos svetainėj. Koncertas pavyko gana gerai. Atsilankiusieji turėjo gerą progą pasilinksinti ir laimėjo daug dovanų, kurias sudovanojo kp. narės ir pašalinės ypatos. Buvo sekamos dovanos: O. Karvelis dovanojo plunksną \$2.00 vertės; T. Valinskienė—išsiuvinėtą paduškaitę; M. Gutauskienė—išsiuvinėtą staltiesę; S. Grigienė ir J. Sukštienė—dvi rankų darbo kepures; S. Stasiliauskienė—labai puikią mirtą; F. Sabaliauskienė—pyragų vertės \$1.20; S. Daukšienė—3 baksus kendžių; M. Rasikienė—lininį rankšluostį; D. Juškaitienė ir U. Kevežienė—ant komodės užtiesalus; A. Apacenkienė ir B. Malinauskienė—"gorset veistes"; M. Vingilienė gyvą kvietką; A. Jurgaitienė stiklus del kvietkų; M. Adomaitienė—dievo paveikslą; A. Trainienė—3 indus. Buvo ir daugiau dovanų, bet aukautojos nenori, kad jų vardus skelbti. Visoms aukautojoms tariu širdingą aciū.

Pelno liko \$10.80, kuris bus pasiūstas "M. B." adm.

Visiems atsilankiusiems tariame aciū už parėmimą mūsų kuopos ir "Moterų Balsų".
M. Rasikienė.

CHICAGO, ILL.

Iš netolimos praeties.

Rugs. mėn. buvo mėnesinis susirinkimas L. M. P. S. 9 kp.. Pirmininkavo drgė Dundulienė. Buvo skaitomas laiškas iš "Naujienu", kviečiant 9-tą kuopą pirkti "Nauj." šėrus. Laiškas liko priimtas. Potam viena narė davė įnešimą, kad reikia pirkti "Nauj." šūrų; įnešimas paremta, bet pasirodžius, jog izde yra tik apie \$100.00, sumanymas liko atidėtas tolesniam laikui.

Toliau pirmininkė pranešė, kad turime

išrinkti delegatę į II L. M. P. S. suvažiavimą. Slaptu balsavimu likosi išrinkta J. Žemaitė. Drgė Žemaitė sako: "dabar, draugės, turėsit man duoti informacijų, kad aš nuvažiauvus turėčiau ką pasakyti, koku tikslu aš atvažiauvau į tą suvažiavimą, kaip delegatė nuo 9 kuopos. Draugė Stilsonienė duoda įnešimą, kad 9 kuopa išreikštų širdingą pasveikinimą "Moterų Balsui", kad jisai eina tikruoju darbininkų klesos keliu, kuris veda darbininkus prie susipratimo ir išsiliuosavimo iš kapitalizmo vergijos ir kad mūsų delegatė atiduotų linkėjimus nuo 9 kp. visom tom draugėm, kurios dirba "Mot. Balso" administracijoje. Tuomet viena narė, karščio apimta, pašoko ir sako: Mes turim nusiūsti savo papeikimą "Moterų Balsui", o ne pagerbimą, kad "M. B." nepliaukštų tokių niekų, kaip dabar jis šmeizia "Naujienas": visom pataria geriau skaityti "Draugą" (taip nebuvo rašyta. "M. B." Red.), arba kitą kokį kapitalistiską laikraštį, o ne "Naujienas". Kur rasi, esą, geresnį laikraštį, kaip "Naujienos". Sarmata yra ir paminėti, kad, budama L. M. P. S. 9 kp. narė, o taip kolioja "Moterų Balsą". Aš pirmą sykį buvau nuėjus tuo tikslu, kad įstojus į 9 kuopą, bet kada pamaciau, kad 9-toj kuopoj tokie vaidai kyla, tai man labai žingaidu buvo pasiklausyti. (Vienok Stilsonienės įnešimas perėjo?Red.)

Po susirinkimui aš pasiuliau vienai draugei tikieta į LSS. 4 kp. vakarėlį. Ji man atkirto, kad ji nenori pirkti tikieta, kadangi 4 kuopa labai niekina "Naujienas", gal reikės, girdi, ir iš kuopos rezignuoti.

Šitokius žodžius girdėti iš progresistės labai nemalonu, kad delto, jei kas kokį žodį pasakė ant "Naujienu", tai nori rezignuoti iš visos organizacijos.

Draugės progresistės! Pameskit visas tas blogas mintis! Eikim visos išvien ir stokim į kovą už savo reikalus. Šiame momente turime juo labiau organizuotis, paduoti viena kitai ranką ir kviesti visas mūsų nesusipratusias drauges organizuotis.

Angelija.

BINGHAMTON, N. Y.

Rugsėjo 15 d. L. M. P. S. 23 kp. buvo prakalbos. Kalbėjo drgė Z. M. Puišiuotė iš So. Bostono, Mass. Pirm prakalbos, Aušros Choras sudainavo porą dainelių, kurios publiką labai patenkino. L. M. P. S. 23 kuopa suteikė Aušros Choro mokytojui d. J. Lankeliui gyvų gėlių buketą „uz jį patį didesnį“. Drgė Puišiuotė kalbėjo apie moterų padėjimą ir kvietė kuodaugiausia rašytis prie L. M. P. S. Po prakalbų sekė klausimai, į kuriuos kalbėtoja maloniai atsakinėjo.

Užbaigus prakalbą Aušros Choras sudainavo kelias daineles, kurios publikai labai patiko. Publikos buvo nemažai. Aukų surinkta padengimui lėšų \$8.68.

Rugsėjo 20 d. LSS. 33 kp. buvo surengus prakalbas. Kalbėjo drg. A. Bimba, Valparaiso universiteto studentas. Kalbėtojas savo užduotį atliko gana gerai. Publikos buvo nemažai ir likosi pilnai patenkinta.

Rugs. 22 d. L. M. P. S. 23 kp. buvo susirinkimas. Nutarė trumpam laike surengti pasilinksminimo vakarą. Taipgi nutarė pradėti organizuoti vaikų draugijėlę. Taip pat pakvietė visas pirmeiviškas draugijas, kad prisidėtų prie palaikymo vaikų draugijėlės. Išrinkta komisija rupintis tuo darbu, nutarė laikyti lavinimosi susirinkimus kiekvieno mėnesio pirmam ketverge. Geistina būtų, kad narės pašvęstų kuodaugiausia laiko del lavinimosi. Taigi draugės, nepamirškite atsilankyti į lavinimosi vakarus. Juo mes daugiau žinosim, juo mums bus didesnė nauda. Linkiu gerų pasekmių.

Jauna Proletarė.

BROOKLYN, N. Y.

Spalio 9 d. įvyko L.M.P.S. 1 kp. prakalbos. Kalbėtojai buvo kviesti vietiniai: K. Petrikiene ir J. Jukelis, bet prisiėjo vienai d. K. Petrikienei viską atlikti, nes iš priezasties ligos d. Jukelis negalėjo pributi. Publikos susirinko nelabai daug, bet kurie atsilankė, pasiliko pilnai užganėdinti, nes kalbėtoja atliko savo užduotį labai gerai.

Kalbėtoja priminė, kad tos moters, kurios gali balsuoti, kad žinotų už ką duoda savo balsą.

Prie prakalbų buvo ir deklamacijų. Deklamavo dvi mergaitės: M. Urbaičiuotė ir A. Retekevičiuotė. Viskas gerai pavyko, tik gaila, kad publikos mažai atsilankė. Aukų surinkta \$10.51.

L.M.P.S. 1 kp. Korespondentė.

**ATSAKYMAS „MOTERŲ BALSŲ“
PLATINTOJAI.**

(Šitas atsakymas turėtų tilpti „Naujienuose“, bet kadangi aš apleidau Chicagą ir gyvenu nepastoviai, tai labai susivėlavau; prie to turiu priminti, kad to „Naujienuų“ num. taip-pat po ranka neturiu iš priezasties kelionės.)

„Moterų Balso“ platintojos „polemiškas“ straipsniukas tilpo „Naujienuose“ užvardytas: „Nusibolševikavo“.

Kadangi „M. B.“ Platintoja įitaria mane „Moterų Balso“ boikotojotoju, sakydama, buk jai platinant „Moterų Balsą“ ir kalbinant vieną vaikina—Kairys pradėjęs agituoti, kad jis nepirkėtų iš jos „M. B.“ delto, kad ji menševikė. Na, ir tas draugas nepirkęs.

„M. B.“ Platintoja norėjo parodyti ir kuris tasai Kairys, kad kiti nepamanytų ant kito kokio Kairio, tai ji priveda da, buk tai aš LSS. VIII Rajono buvęs organizatorius (kuriuo aš niekuomet nebuvo). „Naujienuų“ redaktoriui pasirodė, kad da bus neaišku, tai jis pridėjo savo prierasą, kad aš dabar esąs ir LSS. Pild. Kom. nariu,—žodžiu sakant, „M. B.“ Platintoja nukalė, o „Naujienuų“ red. nuzalantino.

Buvo taip: Stilsonui atvažiavus į Chicagą, 4 kp. surengė išvažiavimą į girias, kur kalbėtojum buvo d. Stilsonas. Žinoma, „Nauj.“ nesigailėjo del jo „zalatų“, bet kad da geriau Stilsono atsilankymo pasekmes parodyti, tai ir mano „nusibolševikavimą“ įpynė. Tame 4 kp. išvažiavime man kalbant su draugu Luku prieina „Moterų Balso“ Platintoja ir pradeda mano draugui siulyti, kad pirkėtų „M. B.“ Drg. Lukas pažiūrėjęs į tą ekzempliori, vėl jai sugrąžino, sakydamas, kad jis jį jau perskaitęs.

Tad aš juokais ir klausiu "M. B." Platintojos šitaip: "Tai man keista, kad jūs tokia karšta menševikė, o "M. B." skleidžiate"? Matomai, pavadinimas menševike ją labai įžeidė ir ji pradėjo šaukti: "Jeigu aš menševikė, tai tu juodašimtis, juodašimtis", —kelis sykius atkartodama tą žodį nubėgo. Kadangi po Stilsono prakalbų, draugų bučiuose prasidėjo karštos diskusijos, tai ir aš įsivėliau į diskusijas su drg. Kemeža; aš už bolševikus, arba jų principus, o Kemeža už menševikus, arba geriaus pasakius, už mūsų džentelmoniškus politikierius. Kur buvus-nebuvus, ateina ir "M. B." Platintoją, ir pradeda traukti savo vyrą už alkunės, sakydama: "važiuokime namon, ką tu čia su tuo juodašimčiu kalbi". Taip aš ir vėl sakau juokais: "nereikia pykti ir juodašimčiuoti; kad jūs esate menševikė ir jų rėmėja,—tai aš galiu prirodyti jums čia ant vietos, bet kaip jūs mane vadinate juodašimčiu, tai aš noriu žinoti, kaip jūs man galėsite prirodyti". Vistiek vyrą nusivedė, kartodama žodį: "juodašimtis"... Aš gi, žinoma, tą juokais nuleidau, manydama, kad tai moteriškas argumentas, ir nemaniau, kad ji taip pyksta, kaip kalba. Bet pasirodė, kad pyksta daugiau, negu kalba ir štai per "Nauj." lieja tulžį ant manęs ir taip ne-teisingai! Argi tai jums, drauge, nesarmata? Kur liudininkai, kad aš atkalbinau ką nors, idant "M. B." nepirkty?

Juk tai ta pati draugė, kuri per "Naujienas", metai atgal, išpludo drg. V. Pačkauską visai bereikalingai išvadindama jį negeistinu gaivalu,—panašiai ir su manim padarė.

A. Kairys.

Kad jūs kur nutarškėtumėt! Kokį gi Abelį jūs čia dabar akėjat? Argi tą biedną žydėlį, kuris, man Lietuvoje gyvenant, atnešdavo mums silkų ir cukraus, o mes jam nuobrukas atiduodavom? Ir "Laisvėje", ir "Moterų Balse" visoki "Bobų Liežuviai", kad pliekia, tai pliekia. Palikite kuprelį ramybėje.

K. S. L.

Šeimyninkių Skyrius

TOMEITĖS PAJŲ KEPIMUI.

Paimk vieną "pekį" (tokia miera) žalių tomeičių ir nuplauk jas čystu vandeniu. Paskui sumalk su mašinėle ir nusunk sriubą nuo tomeičių. Pilk vandens vieną kvortą ir dėk ant lengvos ugnies, kad virtų. Įdėk vieną svarą razinkų, vieną kvortą obuolių, svarą ir pusę cukraus, pusę puoduko uksuso, vieną šaukštą druskos, vieną šaukštą sumaltų cinamonų, pusę šaukšto imbiero, taip-pat užpilk vieną šaukštą citrinos sulties del kvapo, įdėk sudžiovintų orinčių žievių čvertį svaro ir šaukštą "spaisų", pipirų juodų. Surišk į švarią skarelę ir dėk, tegul verda 3 valandas laiko ant lengvos ugnies. Paskui pilk į bonkas karštus. Užlaikyk taip, kaip ir kitus vaisius, tai žiemai atėjus galėsi pajus kepti.

MARINAVOK BATVINIŲ LAPUS.

Supjaustyk smulkiai batvinių lapus, nuplauk karštu vandeniu kelis kartus ir dėk į bonkas; įpilk uksuso pusę puoduko į žėdną kvortą, paskui pilk vandens aptenkančiai. Sudėk į katilą su visom bonkom ir virk 20 minutų (turi būti viršeliai ir robai ant bonkų). Išėmusi iš katilo, užsuk drutai ir padėk šaltai ant žiemos, o žiemai atėjus galėsi virti lapienę.

B. Bubliauskienė.

BULVIŲ SRĪUBA.

Įdėk 5 nuluptas bulves į 3 kvortų didumo indą, apipilk vandeniu, dėk druskos palei skonį, taipgi čielų pipirų ir babkos lapų. (Galima dėt truputį kitokių daržovių, kaip tai: morkų ir selerių biskutį). Virk kol bulvės sukrinta. Kada bulvės jau sukritę, tai reikia išimti tas daržoves, o bulves sutrinti. Paimti vieną svoguną (cibulį), pakepyt ant skaurados, kol paliks geltonas; tada sudėk puodan ir paimk rugščios smetonos pusę pantės supilk ir pridėk valgomą šaukštą uksuso (vinigerio). Valgyk, kol šviežia.

A. V.

Juokų Kampelis

SENBERNIO ETIKA.

Kartą aš susipažinau su tulu senberniu-inteligentu. Nors kaikurie žmonės apie jį prastai išsireikšdavo, vienok aš spjovus į visokius niekniekius, palaikydavau juos už bloznus, nesuprantančius inteligentiško charakteriaus. Gi pirmukart su juo kalbėdama, jaučiausi lyg ir ne ant žemiškos papėdės ir šaltas prakaitas mane išpylė, belaikant sukandus liežuvi, kad tas "nebrėka" neišmestų iš burnos ką-nors "wrong" ir tuomi neprasižengčiau prieš jo didenybės inteligentišką etiką.

Aš dručiai klausiausi jo žodžių ir atydziai tēmijau kiekvieną jo smulkiausių judėjimą ir pasielgimą, kuris mano supratimu turėjo būti skirtingas nuo "chamų" elgimosi.

Bet ar jūs žinote, kas iš to viso išėjo. Ogi mano net akis pastiro, kuomet pama-

čiau, kad inteligentas nusišnypstė nosį į saują ir į kitą ranką ištrynė, kad žymės neliktų.

Gi valgant pietus, užsirēmė ant stalo ne tik rankomis, bet ir krutine, nuvyniojo nuo šolderio šniurą ir nučiulpęs padavė man, sakydamas "pasikark". Namų savininkė sakė, kad jis tada girtas buvo, bet dabar, kada tik aš jį pamatau, tai ir manau, kad tokios etikos priežastim buvo ne girtumas, bet senumas. K. S. L.

VISTIEK.

Nesiženysi,—kaip pasensi, iš proto iš-eisi. Apsišenysi—bus tas pats.

Turėsi pusantro tuzino vaikų,—išeisi iš proto, neturėsi nė vieno,—bus tas pats.

Perdaug pyksi,—išeisi iš proto, perdaug juoksiesi,—bus tas pats.

Perdaug tylėsi,—busi lyg beprotis, perdaug rėkauti,—busi tas pats.

Kad saikas perpilnas, tai iš jo puola. Amen. K. S. L-tė.

Liet. Moterų Progr. Susivienijimo Reikalai

L. M. P. S. II SUVAŽ. PROTOKOLAS.

Sesija I.

L. M. P. S. II Suvažiavimo delegatės susirinko spalio 4 d. 1918 m. 10 val. ryte į Sovietų Svetainę, Philadelphijoj, Pa., bet kadangi šiame mieste liga influenza buvo labai išsiplėtojus, tai policija uždraudė svetainėj laikyti posėdį. Delegatės vėliau kitur susirinko ir pirmą sesiją atidarė L. M. P. S. Centro Sekretorė Z. Puišūtė kaip 2:15 po piet, spalio 4 d., 1918.

Buvo paduotas sumanymas važiuot į New Yorką, bet nutarta pasilikti ant vietos, Philadelphijoj.

Mandatus peržiūrėjo drgės K. Petrikienė ir E. Žilinskiūtė. Ženklelius prisegė drg. Žukienė.

Po peržiūrėjimo mandatų, pasirodė, kad suvažiavime delegačių dalyvauja sekamai:

1 kp.: K. Petrikienė, M. M. Račiūtė-Herman ir P. Raibužiūtė.

4 kp.: B. Bočkiūtė.

8 kp.: K. Yasinskiūtė.

9 kp.: J. Žymontienė-Žemaitė.

10 kp.: A. Mikulienė.

11 kp.: Vogonienė, E. Šemrakenė, Vaidžiulienė ir K. Karosienė.

12 kp.: J. Mikalavičiūtė.

14 kp. M. Griciumienė ir M. Meškauskienė.

15 kp.: M. Raulinaičiūtė.

21 kp.: Barbora Leonaitė.

23 kp.: H. Žukienė ir V. Čerkiesiūtė.

26 kp.: E. H. Žilinskiūtė.

28 kp.: E. Stankevičienė ir O. Paulionienė.

33 kp.: E. N. Ješkevičiūtė ir O. Dubosienė.

36 kp.: Uršulė Bagdonienė ir M. J. Ramanauskienė.

46 kp.: E. J. Grinienė ir K. Pranckunienė.

48 kp.: A. P. Shukienė.

54 kp.: A. Rakauskytė.

56 kp.: Antanina Baltrunienė.

I Rajono: A. Buziūtė.

II Rajono: M. Dundulienė.

V Rajono: J. B. Šukienė.

Viso delegačių su sprendžiamais balsais pribuvo 33 ir centro sekretorė, tai pasidarė 34, kurios reprezentavo 19 kuopų ir 3 rajonus.

Viršininkų rinkimai:

Nutarta, kad pirmininkė butų renkama vienai dienai, vieton vienai sesijai. Sekretorę nutarta rinkti visam suvažiavimui. Pirmininke likosi išrinkta drgė K. Petrikenė, vice pirm. M. M. Rice-Herman. Sekretore išrinkta Z. Puišūtė, sekr. pagelb. E. N. Ješkevičiūtė.

Užėmus valdybai vietą, drgė Petrikenė perskaitė dienotvarkį, kuris buvo priimtas su sekamais pataisymais: kad ten, kur pasakyta, kad svarstyti sekretorės algą, butų pasakyta "viršininkų algą" ir kad prie komisijų butų pridėta ir presos komisija.

Komisijų rinkimai:

Įnešimų sutvarkymui komisijon įėjo sekamos draugės: J. Žemaitė, M. Dundulienė ir A. P. Shukienė.

Presos komisijon įėjo: M. Dundulienė, J. Žemaitė ir B. Bočkiūtė.

Centralinės valdybos raportai:

Centro sekretorės raportas priimtas su sekretorės paaiškinimu prie raportu, kad blankos buvo išsiuntinėtos del nominacijos ir į tas įstaigas, kurios referendumu jau buvo nutarta suvienyt todėl, kad Pild. Komitetui da pasirodė tas nutarimas negalima įvykdyt.

Finansų sekretorės raportas, iš kurio paaiškėjo, kad L. M. P. S. turi 1358 nares ir \$1137.10 turto. Raportas priimtas su patarimu sekretorei, kad suma Puišūtės išlaidų butų pataisyta, pažymint kiek už ką mokėta.

Iždininkės raportu nebuvo iš priežasties nepribuvimo į suvažiavimą.

Administratorės ir redaktorės raportai atidėti ant toliau.

Pild. Kom. sekretorės raštiškas raportas priimtas.

Pakeltas klausimas del L. M. P. S. ženklelių. Išrinkta komisija sumanyt jų

formą iš sekančių draugių: Buziūtės, Yasinskiūtės ir E. Žilinskiūtės.

Nutarta išnešt rezoliuciją klausime Darbininkų Tarybos; balsavo 21 už, 1 prieš. Rezoliucijos komisija susidėjo iš šių draugių: Puišūtės, Petrikenės, Hermanienės, Ramanauskienės ir Žilinskiūtės.

Sekancios kuopos ir ypotos atsiuntė pasveikinimus su aukom:

L. M. P. S. 25 kp. \$10.00; 43 kp. \$5.00; A. Kaušeliūtė \$2.00; III Rajonas \$5.00; M. Sinkevičiūtė \$3.00; 51 kp. \$10.00; 29 kp. \$10.00; 9 kp. \$50.00; 36 kp. \$10.00 ir draugas iš Elizabeth, N. J. \$1.00. Viso \$106.00.

Prie tų aukų da pranešė draugės delegatės, kad nutarta, bet nepriduota: L. M. P. S. 1 kp. \$50.00; 13 kp. \$10.00; 26 kp. \$10.00. Viso \$70.00.

Vienbalsiai nutarta, kad L. M. P. S. įsteigtų komitetą vadinamą "Literatūros ir Apšvietos Komitetas", susidedantis iš 3 ypatų. K-to pareigos turės but sekamos:

1. Spręst visus L. M. P. S. leidžiamus raštus.

2. Reikalui esant spręst apie tulų straipsnių talpinimą į "M. B."

3. Rupintis abelna L. M. P. S. narių apšvieta.

Referendumui priėmus šį nutarimą, centro sekretorė turi tuojaus išsiuntinėt nominacijos ir rinkimų blankas, ir taip greit, kaip bus išrinktas minimas komitetas, turės pradėt pildyt savo pareigas.

Paduota įnešimas, kad Literatūros ir Apšvietos Komitetas butų renkamas Pild. Komiteto, vieton L. M. P. S. referendumo. Nutarta, kad referendumas rinktų: už 21 bals., prieš 1 bal.

21, 23 kuopos ir III Rajonas įneša, kad pagerint "M. B." su straipsniais moksliško turinio ir tinkamais moterų reikalams ir kad kenkiančios polemikos L. M. P. Susivienijimui ir "Moterų Balsui" butų netaipinamos. Nutarta, kad "M. B." redaktorė atsakytų kitiems laikraščiams tik tada ir į tokią kritiką ir polemiką, kuri tiesioginiai palies L. M. P. S. ir "Moterų Balsą".

Drgė K. Petrikenė uždarė pirmą sesiją 6 val. vakare.

Pirm. K. Petrikenė,
Skr. Z. Puišūtė.

PROTOKOLAS I-as

L. M. P. S. III Rajono konferencijos, įvykusios rugpjūčio 25 d., 1918 m. Mark White Sq. svetainėj, ant 29-tos ir Halsted gatv.

Konferenciją atidarė organizatorė drgė M. Dundulienė 11:40 val. ryte.

Organizatorė paskyrė šias drauges mandatų peržiūrėjimui: O. Vikšrienę, F. Kemežienę. Kol peržiūrėta mandatai, buvo pakviesta d. M. Jurgelionienė pasakyti prakalbą.

Seka delegačių vardašaukis. Ženklelius prisegti pakviesta O. Vikšrienė. Delegačių pribuvo: 9 kp.: M. Jurgelionienė, F. Kemežienė, N. Stilsonienė (P. Baleckienė ir A. Kukutienė nepribuvo); 25 kp., Roseland, Ill.: P. Raudienė, D. Šleivienė ir Marcinkevičienė; 29 kp.: A. Čepukienė, A. Remeikienė, O. Kaitienė; 43 kp., Cicero, Ill.: A. Kaminskienė; 47 kp., Vaukegan, Ill.: R. Bučienė, A. Paulukaitė; 58 kp.: S. Laurinavičiūtė, M. Mieravičiūtė. Konferencijoj su sprendžiamais balsais dalyvavo delegačių 18, su mandatais 14.

Pagal priimtas taisykles III Rajono komitetas dalyvauja konferencijoje su sprendžiamu balsu.

Seka konferencijos tvarkos vedėjos rinkimas. Didžiama balsų tapo išrinkta M. Dundulienė. Seka svarstymas dienvarkio, kuris tapo vienbalsiai priimtas.

Perskaitytas protokolas įsteigiamojo susirinkimo,—vienbalsiai priimtas.

III Rajono valdybos raportai: Iš raportų pasirodė, kad III Rajone priklauso 6 kuopos, narių turi 170. Raportai vienbalsiai priimta. Įnešta išrinkti komisija pagaminimui III Rajonui konstitucijos; įnešimas vienbalsiai priimtas ir ant vietos išrinkta komisija iš sekamų ypatų: M. Jurgelionienės, J. Vasiliauskienės, F. Kemežienės ir 2 narės iš rajono valdybos. Nutarta, kad III Rajonas savo rybose surengtų prakalbų maršrutą ir kalbėtoja kviestų moterį; visas darbas palikta valdybai. Įnešimas surengti šeimynišką vakarėlį su įžanga \$1.00, apsvarsčius, tapo didžiama balsų priimtas.

Darbas pavesta rajono valdybai su pagalba kuopų, kurios išrinks po 2 nares. Įnešta, kad III Rajonas siųstų delegatę į L. M. P. S. II suvažiavimą, kuris įvyks 4 ir 5 dd. spalį, Philadelphia, Pa.; įnešimas vienbalsiai priimta ir ant vietos išrinkta delegatė d. M. Dundulienė. Kadangi rajonas da jaunutis ir finansiškai nespėjo praturtėti, tai nutarta, kad III Rajono kuopos proporcionaliai paskirtų iš savo išdų delegatei kelionės lėšas apmokėti (apie \$80.00).

Pakeltas klausimas apie įvedimą susivienijime pašalpos skyriaus. Klausimas balsų didžiama nupuolė ir delegatei duota informacijos prisilaikyti tos nuomonės suvažiavime, jeigu bus svarstoma tas klausimas. Nutarta, kad III Raj. kuopos užsiimtų sistematišku platinimu "Mot. Balso", išrinkdamos po dvi nares iš kuopos ir likusį pelną nuo "Moterų Balso" pavestų platintojoms.

Prieita prie rinkimo valdybos. Apsiemus senajai, palikta ant toliaus: org. M. Dundulienė, sekr. J. Vasiliauskienė, izd. J. Žemaitė, komiteto narės—A. Kaminskienė ir O. Vikšrienė. Pasiulyta konferencijai persergėjimo rezoliucija, kad "Moterų Balsas" būtų mandagesnėj formoj redaguojamas. Po ilgų diskusijų, 1 balso didžiama rezoliucija tapo atmesta, o vietoj to, nutarta parašyti laišką "Mot. Balso" redakcijai.

Įnešta, kad L. M. P. S. III Raj. išleistų atsišaukimą, kuriame būtų reikalaujama lygių teisių ir lygaus mokesčio kaip vyrams, taip ir moterims, ir tą atsišaukimą patalpinti į "Mot. Balsą" ir į amerikoniškus laikraščius. Atsišaukimą parašyti apsiėmė d. M. Jurgelionienė, J. Žemaitė ir N. Stilsonienė. Nutarta išnešti viešą padėką "Naujienuoms" už patarnavimą oficialiuose reikaluose L. M. Progr. Susiv. ir patalpinti į "Naujienas". Padėką parašyti apsiėmė J. Vasiliauskienė. Pakeltas klausimas kas dėl išnešimo rezoliucijos prieš pasmerkimą nužudyti T. Mooney. Svarstant dalyką paaikšėjo, kad svetainėj, kurioj laikyta konferencija, negalima nešt jokių rezoliucijų;

dalykas palikta rajono valdybai, kad vėliaus pagamintų rezoliuciją ir patalpintų "Mot. Balse". Nutarta surengti III Raj. naudai koncertą; darbas palikta valdybai. Presos komisija išrinkta iš sekamų ypatų: J. Žemaitės, P. Raudienės ir O. Vikšrienės. Įnešta, kad į rajono konferencijas delegatės būtų siunčiamos po vieną nuo kuopos ir po vieną nuo kiekvienų 5 narių; nutarta leisti rajono kuopų referendumui.

Sekanti konferencija nutarta laikyti Roselande. Pabaigoj delegatės sumetė \$5, kuriuos nutarė pasiūsti į L. M. P. S. II suvažiavimą, skiriant juos "M. B." fondu. Konferencija uždaryta 4:40 val. po pietų.

Pirm. Marė Dundulienė,
Sekret. J. Vasiliauskienė.

PROTOKOLAS

L. M. P. S. tveriamo rajono Pittsburgo apielinkėj.

Pirma konferencija įvyko 29 d. rugs., 1918 m. po N 2033 5th Ave., Pittsburg, Pa.

L. M. P. S. 21 kuopa pakvietė visos apielinkės kuopas tikslu sutverti rajoną, kuris čia labai pageidaujamas. Į konferenciją pribuvo sekančios draugės: 19 kp., Donora, Pa.: M. Andriulienė ir R. Urbonienė; 21 kp., Pittsburgh, Pa.: dr. T. Baltrušaitienė, B. Leonaitė ir V. Maišėjutė; 32 kp., McKees Rocks, Pa.: O. B. Venckuvienė; 39 kp., Monessen, Pa.: E. Stočkienė; 57 kp., Carnegie, Pa.: A. Liepienė ir da viena draugė (draugės teiksītės atleisti, jei vardus negerai užrašiau). 60 kuopa neprišuntė delegačių.

Konferenciją atidarė B. Leonaitė 3:30 val. po pietų. Pirm. išrinkta E. Stočkienė, sekr. V. Maišėjutė.

Nutarta, kad narės gali dalyvauti be mandatų. Viso delegačių dalyvavo 10.

Išrinkta rajono valdyba iš 5 narių: org. O. B. Venckuvienė, prot. rašt. E. Stočkienė, fin. rašt. V. Maišėjutė, izd. B. Leonaitė, knygė A. Ivanauskiutė.

Nutarta surengti draugišką vakarienę su prakalbam, ir įgaliota 21 kuopos dele-

gatės, kad kreiptųsi į 21 kuopą, idant ji pasirupintų apie vakarienę. Vakarienė turi būti Pittsburghe, Pa. Surengti vakarienę taip greit, kaip galima.

Nutarta surengti maršrutą taip greitai, kaip galima. Nutarta, kad rajono valdyba tuoj rupintųsi tuomi. Kalbėtojas pasizadėjo dr. T. Baltrušaitienė ir V. Tamulaitis; kitus nutarta kviesti iš kitur.

Prakalbos įvyks sekančiose vietose: 1) E. Pittsburg, Pa., Duquesne, Pa., Homestead, Pa., Wilmerding, Pa., Fayette City, Pa., N. S. Pittsburgh, Pa., Donora, Pa., Benville, Pa., Monessen, Pa., Carnegie, Pa., McKees Rocks, Pa., Bradock, Pa. Kuriose vietose nebus galima padengti lėšas, tai nutarta padengti visos lėšos iš rajono izdo.

Nutarta mokėti į Rajono izdą po 25c nuo narės į metus.

Nutarta, kad kiek galint kuopos rupintųsi apšvieta,— mokytųsi rašyt, skaityt. Vienbalsiai nutarta, kad kiekviena kuopa įgytų knygą "Moteris ir Socializmas". Ta knyga privalo būti tam kambaryj, kur kuopa laiko savo susirinkimus, kad ten pirmiausia atėjusi narė galėtų garsiai skaityti, o kitos gali klausyti, ir tokiu budu lavintis.

Nutarta, kad po kalėdų surengti visame rajone diskusijų maršrutą.

Nutarta laikyti antrą konferenciją McKees Rocks, Pa., 8 d. gruodžio 1918 m. Konferenciją uždarė 6 val. vakare.

Pirm. E. J. Stočkienė,
Sekr. V. Maišėjutė.

KODEL PILD. KOM. TAIP ELGIASI?

Jau visuomenei yra žinoma, kokiu tikslu buvo dedamos pastangos, kad sutverti čia antrą L. M. P. S. kuopą. Pasipriešinus tiems tikslams vietinei L. M. P. S. 25 kuopai, Pild. Komitetas pavedė III Raj. komitetui ištirti, ar čia gali gyvuoti dvi kuopos. Po ištyrimui komisija užreiškė, kad jokių budu 2 L. M. P. S. kuopos Roselande negali gyvuoti. Bet Pild. Kom., nepaisydamas vietinės kuopos nepritarimo, nė III Rajono komiijos ištyrimo, pavelijo

naujai,—L. M. P. S. 67 kuopai—susitverti šale 25 kuopos. Na, ir ką ta naujoji kuopa veiks? Ką ji savo pirmam susirinkime svarstė? Ogi dėti visas pastangas, kad užkenkus 25 kuopos busimam vakarui "Moterų Balso" palaikymui, kuris įvyko spalio 20 d. Na ir kodel Pild. Kom. taip daro?

Geistina, kad Pild. Komitetas stengtųsi tvirti ten kuopas, kur da jų nėra ir būtina yra reikalingos, kaip tai: West Pullman ir Burnside, o ne ten, kur yra.

Slapta dvasia.

LAIŠKAS Į L. M. P. S. DRAUGES.

Kadangi pastaruoju laiku aš buvau pradėjusi sakyti prakalbas, tai dabar iš visų apielinkių gaunu laiškus su užkvietimais. Mano gyvenimo aplinkybėms persikeitus, aš negaliu draugių ne tik reikalavimus išpildyti, bet kartais nė atsakymą greitai duoti, pertai nekuriuos sesutės išmėtinėja ir tiesiai kaltina už apsileidimą ir nepaisymą darbininkų reikalų.

Mielos draugės! Aš jums tariu širdingą ačiū už primetimą man tokio apkaltinimo. Didžiuojusi aš tuomi, kad man vienai (nuo pat kudikystės manimi niekas nesirupina), skurdo mergelei pavyko ant tiek prasilavinti, kad turiu garbę priimti jūsų išmėtinėjimus užtai, kad neinu ant pagrindų skelbti darbininkams naujo gyvenimo idėjas.

Mielos sesutės! Labai man nesmagu ir gaila, kad aš esu priversta atsisakyti nuo viešojo veikimo. Bet netrukus prabėgs laikas ir delto aš jums galėsiu nepalyginamai daugiau patarnauti.

Mat, priežastis tame, kad įstoju į tokią įstaigą, kur galėsiu įgyti šiek-tiek mokslo ir daugiau žinojimo. Mokintis prisieis apie keturis metus, bet aš to nepaisau, bile tik galėsiu mokintis: tai mano troškimas, mano laimė.

Su darbinikiška meile jūsų

K. Sinkevičiūtė.

Į DRAUGES PROGRESISTES.

Gerbiamos Draugės Progresistės! Aš trokštu pasidalinti mintimis ir tuo džiaugsmu, kas del L. M. P. S. kuopų veikimo.

Nežiurint į tai, kad mūsų priešai klerikalai ir kiti stengiasi užkenkti įvairiais budais tam šviesos spindulėliui "Moterų Balsui", nežiurint, kad jie deda visas pastangas, kad sustabdytų progresyvių moterų judėjimą, ardydami mūsų prakalbas ir kenkdami įvairiais budais pagalbą policijos,—vistiek susipratimas tarp lietuvių moterų labai smarkiai kyla. Naujos kuopos tveriasi, narių skaitlius auga, pinigiskai Susivienijimas stipriai stovi. Aš nesitikėjau, kad per tokį trumpą mano tarnystės laiką suplauktų tiek daug pinigų: šiais metais mėnesinių duoklių suplaukė \$600.00.

Linksma pranešti draugėms tokį apsi-reiškimą, kad moters-darbininkės jau pabunda iš letargo miego ir žengia šviesos keliu.

Negana to. Mūsų draugės užsimokėjusios mėnesines duokles į centrą, da rupinasi ir "Moterų Balso" užlaikymu, rengia įvairias pramogas tam tikslui, kad gavus kelis dolerius pelno palaikymui savo laikraščio. Pertai iš centro izdo da nebuvo imama "Mot. Balso" reikalams. Visos išlaidos "M. B." padengiama iš prenumeratų ir aukų, kurias sudeda mūsų kuopos ir pavienės draugės. Centro izde tuotarp pinigų randasi virš \$1000.00. Tai puikus Susivienijimo gyvavimas.

Draugiškai, B. Bubliskienė,

L. M. P. S. centro izd.

VISŲ L. M. P. S. A. KUOPŲ IR NARIŲ DOMAI.

Gerbiamosios Draugės! Šiuomi pranešu, kad nuo spalio 20 d. š. m. užėmiau "M. B." administratorės vietą. Nuo dabar su visais "M. B." ar literatūros reikalais malonėkite kreiptis prie manęs šiuo adresu: "Moterų Balsas", 229 N. 6th St., Philadelphia, Pa.

Užimdama šitą vietą sulig L. M. P. S. nutarimu, kaipo Redaktorė ir Administratorė, pasitikiu, kad jūs, draugės, prigelbėsite man tą sunkų darbą atlikt savo uoliu pasidarbavimu "M. B." naudai. Pasitikiu, kad jūs, draugės, platinsit "Moterų Balsą", kur tiktai bus galima, rinksit "M. B." prenume-

ratą ir, progai pasitaikius, surengsit pasi-
linksminimo vakarus ar šiaip parinksit au-
kų "M. B." palaikymui.

Jūs žinote, draugės, kad "M. B." yra
jūsų laikraštis, kad jis gina jusų, kaip dar-
bininkių ir lygiai visos darbininkų klesos,
reikalus, ir kaip toki laikraštį, kuris vien
tik jums tarnauja, jusų pirmiausia prieder-
mė yra remt jį visokiais galimais būdais
kiek tik jusų spėkos pavelys. Ir aš pilnai
pasitikiu, kad jūs, draugės, tą padarysite, ir
neduosite tam mūsų žibintuvui užgęsti.

Aš taip-pat pasitikiu, kad mūsų drau-
gai vyrai, matydami, kad "M. B." tarnau-
ja darbininkų klesos reikalams, remis jį ly-
giai, kaip raštais, taip ir finansiškai ir pa-
dės mums, darbininkėms, pastatyt "M. B."
ant druto pamato. Padės mums jį didinti,
platinti ir tobulinti, kad jis galėtų paskleisti
kuodaugiausia apšvietos ir susipratimo dar-
bininkų tarpe.

Darbą, kurį apsiėmiau, pasistengsiu
atlikti taip gerai, kaip mano spėkos pavelys.

Jūsų del darbininkų išsiliuosavimo,

J. Benes-Šukienė,

"M. B." Red.-Administratorė.

REDAKCIJOS ATSAKYMAI.

Žem. Sviruokliui.—Korespondenciją ir
eiles gavome; širdingai ačiū. Koresp. telpa
šiam num., o eiles vėliau sunaudosime.
Malonėkite daugiau ką parašyt.

Seiniškiui.—"Musų Religija" ir "Bez-
džionės Darbas" gavome; labai ačiū. Su-
naudosime. Laukiame daugiau.

Lakštingalos Vaikui.—Dvejos jusų ei-
lės telpa šiame num., kitas sunaudosime
vėliau. Širdingai ačiū už pasidarbavimą to-
kiame stovyj esant. Labai apgailėstaujame,
ir tikimės, kad Jums pasiseks apgalėti ta
liga.

Vargdienėliui, M. R., Kuršėnų Studen-
tui, M. Mokiniui, Keršto Širdžiai.—Ačiū
už eiles, sunaudosime.

Mažajai Varguolei.—Jūsų straipsniu-
kai delei vietos stokos atidėti ant toliau.

K. S. Lietuvaitei.—Straipsnis "Kapita-

lizmo atkos" delei vietos stokos atidėta ki-
tam numeriui. "Civilizaciją" kada-nors vė-
liau gal galėsime sunaudoti.

Nevystančiai Gėlei.—Apysaka "Keistas
Apaštalas" tilps; ačiū.

J. P. Jatulevičiui.—Antrą dalį žodynė-
lio gavome; ačiū.

Anelei Vladickiutei.—Apysaką ir eiles
sunaudosime; ačiū.

Burdingtonui.—Straipsnį "Nepameta
Prietarų" sunaudosime; ačiū. Malonėkite
daugiau ką parašyt.

Veronikai Clevelandietei, I. M., Rožy-
tei.—Delei stokos vietos jusų raštus turėjo-
me atidėti kitam numeriui.

J. Baltrušaičiui.—"Nei žodžio apie mo-
teris" gavome; labai ačiū. Laukiame dau-
giau ko nors.

NUO ADMINISTRACIJOS.

Gavome pranešimą iš Chicagos krasos,
kad "M. Balsas" nepasiekė draugę T. Rad-
viliutę, kuri gyveno 6060 S. Laporte Ave.,
Chicago, Ill. Malonėkite pranešt savo nau-
ją adresą, kad galėtume siuntinėt "M. B."

Delei ne nuo mūsų priklausančių prie-
žasčių, pradėtoji talpinti "M. B." knygelė
"Ką kiekviena motina privalo žinoti", dau-
giau netilps.

KAS REMIA "MOT." BALSĄ?

L. M. P. S. 26 kp., Rochester, N. Y. iš-
leido išlaimėjimui knygą "Moteris ir So-
cializmas"; pelną (\$5.00) paskyrė "Mot.
Balso" naudai. Taip-pat iš izdo aukavo \$5,
viso \$10.00.

L. M. P. S. 17 kp., Detroit, Mich., per
prakalbas surinko "M. B." fondan \$6.15.

Laukiame daugiau pranešimų nuo L.
M. P. S. kuopų, kad jos darbuojasi "M. B."
palaikymui.

Mūsų draugai vyrai taip-pat nesnaud-
žia. Draugas K. A. Genys štai ką rašo:

"Džiaugiuosi, regėdamas "Moterų
Balsą" žengiant tikroju taku link darbi-
ninkų išsiliuosavimo, todėl yra svarbu pa-

laikymas jo dabartinės dvasios. Čia įdedu trumpą žinutę ir porą savo eilių. Prižadų ir toliau darbuotis ir remti visais galimais būdais. Be to, prisiunčiu prenumeratą "M. B.", įdėdamas čekį, vertės \$2.00."

Draugas J. Gataveckas taip-pat remia "M. B.", sakydamas:

"Čia prisiunčiu money orderį \$3.00 vertės: 2 naujos prenumeratos, o \$1.00 aukauju, nes man "M. B." pozicija patinka. Geistina butų, kad ir toliau tokios grynai darbininkiškos pozicijos laikytusi."

Drg. K. K. Venclauskas duoda puikų pavyzdį visiems progresyviškiems vaikiniams, prenumeruodamas "M. B." pažįstamoms merginoms. Geistina butų, kad visi mūsų draugai pasektų drg. Venclauską. Štai jo žodžiai:

"Aš esu "M. B." skaitytojas ir suprantu kokį sunkų momentą pergyvena. Todėl už savo pinigus prenumeruoju "M. B." metams trims pažįstamoms draugėms. Remkime, draugės ir draugai! Lai gyvuoja "Moterų Balsas"!"

O drg. S. Žiuraitis, Ansonia, Conn. prisiuntė net \$5.00 "M. B." fondan. Puiku.

Smagu mums matyti, kad draugai taip uoliai pradėjo "Mot. Balsą" remti. Matysime, kas ką pralenks rėmime "M. B.": moters vyrus, ar vyrai moteris. Draugės, neapsileiskite! Mums, moterims, bus sarmata, jei vyrai pralenks mus rėmime "M. B."—musų laikraščio.

PHILADELPHIEČIŲ ATYDŽIAI.

L. M. P. S. 11 kp. savo susirinkimus laiko Rusų Sovietų Name, kampas 8-tos gatv. ir Fairmount Ave., Phila., Pa. Susirinkimus laiko kas antrą ketvergą kiekvieno mėnesio. Sekantis L.M.P.S. 11 kp. susirinkimas įvyks ketverge, lapkričio 7 d.

L. M. P. S. 46 kp. savo susirinkimus laiko kas antrą ketvergą kiekvieno mėnesio, Liet. Muzikalėjų svetainė, Tilton St., ir Allegheny Ave.

DIDELĖ NAUJIENA LITERATUROS AGENTAMS.

L. M. P. S. Pild. Komitetas sumažino kainą ant knygos "Kudikių Priežiūra". Pirmiau lėšavo 40c, o apdaryta 60c. Dabar parsiduoda po 25c, o apdaryta po 35c.

Šioji knyga ypač dabartinių, didelių karščių laiku yra labai reikalinga kiekvieni motinai, kuri auklėja mažučius. Ją reikia visuomet turėti po ranka. Joj pamokina kaip užlaikyti ir apsaugoti kudikius vasaros karščiuose.

"Kudikių Priežiuroj" randasi ir daug kitokių naudingų motinoms patarimų. Tai vienintėlė knyga lietuvių kalboj tame klausime. Ši knyga turėtų rasti kiekvienos darbininkės stuboj, nes tai reikalingiausias patarimų šaltinis, kaip apsaugojus savo kudikius nuo įvairių ligų. Juk to kiekviena motina gėidžia,—todėl reikalaukite "Kudikių Priežiūros".

"Kudikių Priežiurą" parašė Mrs. Max West Jungtinių Valstijų Vaikų Biurui. Vertė O. Vidikienė. Tai yra didelė ir puiki knyga. Sulyginus dabartinę kainą su kitų knygų kainomis, yra labai pigi ir kiekvienai lengva įgyti.

Agentai ir L. M. P. S. išrinktos knygės įmkite kuodaugiausia jų platinti. Per įvairius parengimus galima daugybė knygų parduoti. Agentams duodame 50%. Pasiskubinkite, nes dabar jūsų proga.

Orderius siųskite tuojaus.

"MOTERŲ BALSO" KOMPLETAI.

Galima jau užsisakyti "Moterų Balso" kompletus. Kompletas bus 15 numerių, tai yra nuo pradžios gyvavimo—spalio 1916 metų iki sausio 1918 metų.

Kiekviena kuopa privalėtų nusipirkti kompletą kuopos archyviui.

Bus puikiai apdarytas. Reikalaukite greitai, nes turime tik 100 egz. Kaina \$2.50.

SKAITYKIT "MOTERŲ BALSĄ".

Prenumerata metams \$1.00, pavienis numeris 10 centų. Adresas: Moterų Balsas, 535 N. Marshall St., Philadelphia, Pa. Raštus siųskit: 229 N. 6th St., Philadelphia, Pa.